

bservant 6

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 17, 3 oktober 1996

Groningse student plukt Limburgse vruchten, zie pagina 16 (foto Philip Driessen)

Onvrede over begroting groeit

Ritzen helpt universiteiten met wachtgeld

Minister Ritzen gaat iets doen aan de extra kosten voor wachtgeld en daarmee een nieuwe wet de universiteiten opzadelt. Daarmee is de groeiende onvrede van de universiteiten over de onderwijsbegroting echter niet weggenomen.

Ritzen kondigde in zijn begroting 'andere tijden' aan: hij voorzag financiële rust voor de universiteiten. Universitaire ambtenaren hebben de begroting inmiddels volledig uitgekamd en zijn op tegenvallers gestuit die de voorzichtige tevredenheid heeft doen omslaan in ergernis. Eén van de teleurstellingen is dat de begrotingsstukken niet reppen over extra uitgaven voor wachtgeld. Een nieuwe wet die sinds 1 augustus van kracht is, scherpt de eisen om voor wachtgeld in aanmerking te komen aan. Maar tegelijk verlengt de wet de periode dat iemand recht heeft op een vervolguitering. Dat ook mensen die op 1 augustus al op wachtgeld zaten recht hebben op zo'n verlengde uitkering was een tegenvaller voor de universiteiten. Volgens een berekening van hun vereniging, de VSNU, zou

dat hun tot het jaar 2000 zestig miljoen gulden kosten. De universiteiten hoopten tevergeefs dat de begroting hun op dit punt tegemoet zou komen.

Nu blijkt echter dat Ritzen de universiteiten op een andere manier te hulp wil schieten. Door een reparatiewet (in de vorm van een algemene maatregel van bestuur) wil hij de regeling bijstellen, zodat voortaan alleen nieuwe wachtgelders een verlengde uitkering kunnen krijgen.

Overigens bestrijdt het ministerie dat de schade voor de universiteiten ooit zestig miljoen gulden zou kunnen belopen; volgens een woordvoerder gaat het om niet meer dan 35 miljoen. Genoeg, desondanks, om reparatie noodzakelijk te maken.

De universiteiten zijn echter over veel meer zaken ontevreden. Zo steekt het hen dat er te weinig geld is uitgetrokken voor investeringen in huisvesting. Volgens berekeningen van de VSNU is daar een bedrag van zeker 300 miljoen gulden voor nodig. Het ministerie heeft in de vorige kabinetsperiode gezegd dat 260 miljoen genoeg is. In de begroting is nu slechts 180 miljoen gulden opgenomen.

Net zo geërgerd zijn de universiteiten over de verminderde opbrengsten van collegegelden. Met de hogere collegegel-

den kunnen de universiteiten volgens Ritzen eerdere bezuinigingen compenseren. Maar de schatting die hij vorig jaar maakte van het aantal studenten bleek veel te hoog; op termijn loopt het verschil op tot 120 miljoen gulden per jaar. Ook wordt er in de begroting slechts een half procent prijscompensatie doorberekend, terwijl volgens de VSNU 1,25 tot twee procent redelijk zou zijn. Dat scheelt zeven tot vijftien miljoen gulden. Vorig jaar hebben de universiteiten volgens Ritzen echter te veel prijscompensatie ontvangen. Dat brengt hij nu in mindering, zoals dat overigens ook bij alle andere departementen gebeurt. Maar de universiteiten onthalen deze maatregel op hoon; de minister heeft de prijscompensatie immers jarenlang geheel achterwege gelaten, omdat hij er geen geld voor had. Ten slotte stoort het de universiteiten dat Ritzen de kosten van een uitspraak van de Raad van State op hen verhaald. Acht universiteiten krijgen dankzij die uitspraak onderzoeksgeld terug dat de minister hun de afgelopen vier jaar onthouden heeft. Maar ze worden er weinig wijzer van, want tegelijk kort hij hen op wat zij in de toekomst krijgen.

* HOP, Hanne Obbink

Geen farmaceutisch topinstituut

Het plan van de farmaceutische industrie om samen met de universiteiten een instituut voor 'Drug innovation and health' op te zetten, is voorlopig van de baan. Net als elf andere plannen behoort het tot de afvallers in de door minister Wijers georganiseerde race om enkele technologische top-instituten op te zetten.

Het initiatief van de New Drug Research Foundation was in juni met de nodige bombarie gepresenteerd. Alle belangrijke farmaceutische bedrijven met een Nederlandse vestiging stonden er achter. Het onderzoek zou zowel gaan over kanker en hart- en vaatziekten, als over bijzondere ontstekingen en zenuwziekten. Ook moderne wijzen van toediening zouden een onderwerp worden.

Als universitaire deelnemers waren de beide onderzoekscholen voor 'drug-research' LACDR (Amsterdam/Leiden) en GUIDE (Groningen), plus het Maastrichtse hartziekten-instituut CARIM betrokken. Daarnaast hadden de Utrechtse farmaceuten die al intensief samenwerken met bedrijven als Glaxo en Solvay een inbreng.

De brede opzet, en het idee dat het topinstituut vooral een overkoepeling van het al bestaande moest worden, is het initiatief echter fataal geworden. (HOP)

3

Vraagtekens verdwijnt uit bloktroets Geneeskunde

4

Harry Wu in Maastricht

5

Kennistechnologen hebben geen spijt

7

Is de Universiteit Maastricht wel zo goed en geweldig?

8-9

Tien jaar stufi

14

Helaas, niemand eet mee

Studenten vrezen aantasting probleemgestuurd onderwijs

Vraagteken verdwijnt uit bloktoetsen geneeskunde

Studenten geneeskunde vrezen dat de jongste ingreep in de toetsing, de afschaffing van het vraagteken, het probleemgestuurd onderwijs zal aantasten. De faculteit heeft deze maatregel genomen om tegemoet te komen aan de kritiek van de visitatiecommissie.

Het vraagteken verdwijnt langzaam maar zeker uit de bloktoetsen van geneeskunde. De eerstejaars studenten, die binnenkort de eerste bloktoets maken, kunnen hun vragen alleen nog maar met ja of nee beantwoorden. Vanaf volgend academisch jaar verdwijnt het vraagteken ook in het tweede jaar, daarna zijn het derde en vierde jaar aan de beurt. Dit ondanks eerdere protesten in de faculteitsraad.

Het waren voor de zomer vooral de studenten in de raad die zich teweer stelden tegen de afschaffing van het vraagteken. Het zou het probleemgestuurd onderwijs aan de medische faculteit aantasten. De keuze tussen ja, nee of vraagteken is immers een essentieel onderdeel van het systeem waarin studenten de stof naar eigen inzicht kunnen bestuderen: de een gaat wat dieper op het ene onderwerp in, de ander stort zich juist op een ander onderdeel. Wie het vraagteken weghaalt, zo betoogden de

tegenstanders, suggereert dat iedere student alle vragen moet kunnen beantwoorden. En dus dat iedereen dezelfde basisstof doorploegt.

Dat laatste zal prof. dr. Cees van der Vleuten, verbonden aan de vakgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch, zeker niet ontkennen. "De faculteit heeft er bewust voor gekozen om de toets beter te laten aansluiten op de inhoud van het blok. Iedereen moet aan bepaalde minimumvereisten voldoen." Dat hiermee tegemoet gekomen wordt aan de kritiek van de visitatiecommissie die sprak van een 'milde toetsing', mag duidelijk zijn. Vorig jaar verving de faculteit om diezelfde reden ook

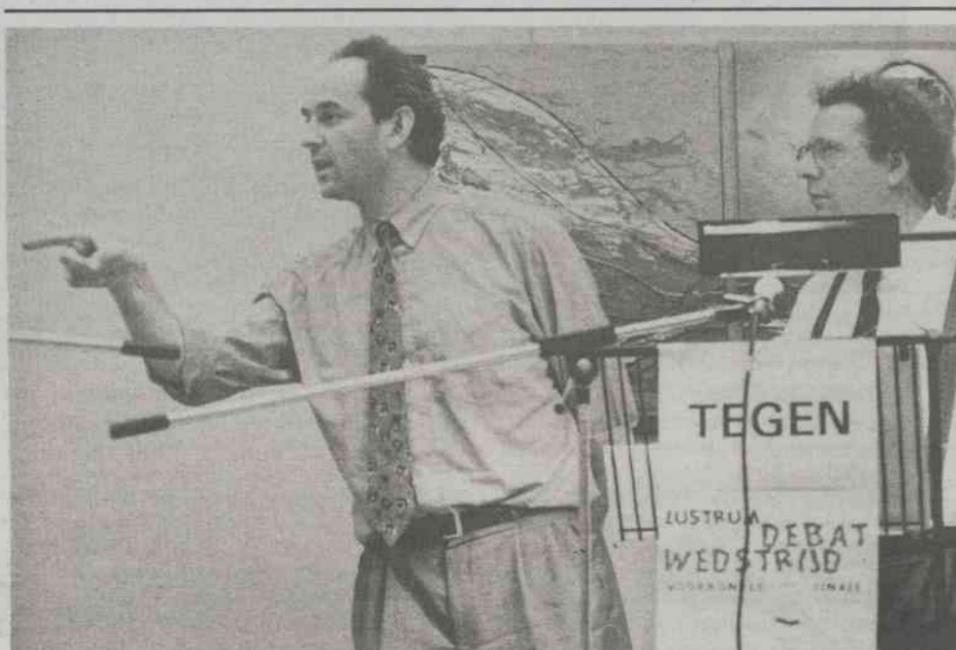
al de relatieve normering door een vaste normering van de toetsen. Dit trouwens met instemming van de raad.

Of de afschaffing van het vraagteken meteen de teloorgang van het pgo inluidt, twijfelt Van der Vleuten. Voldoen aan minimumeisen betekent nog geen volledige afschaffing van het principe "studeren naar eigen inzicht". Prof. dr. Joep Geradts, voorzitter van de examencommissie, vult aan: "Wij zeggen niet dat studenten per se bepaalde bronnen moeten gebruiken. Daarin zijn ze redelijk vrij. We zeggen ook niet dat men 75 van de 100 vragen goed moet hebben. Een student mag best

wat vragen missen, en daarin zit ook die vrijheid."

De angst dat de nieuwe bloktoets niet zozeer de kennis van de student zal gaan peilen, maar veel meer zijn gokvaardigheid, deelt Van der Vleuten niet. "Je kunt iets meer gokken, maar het zal het pgo niet echt aantasten." De toenemende druk op studenten als gevolg van de prestatiebeurs is in zijn ogen een veel grotere bedreiging voor het onderwijsstelsel. Die zou wel eens tot toetsgericht studeren kunnen leiden.

Riki Janssen

De hooggeleerde heren Cohen (links) en Geers tijdens de eerste ronde van de lustrumdebatwedstrijd, georganiseerd door Studium Generale. Indachtig de lokatie, het Kumulustheater, ging een enkel argument vergezeld van sprekende lichaamstaal. De publieke belangstelling was echter minimaal. Overigens mogen de heren na enkele nipte overwinningen door naar de finale op 15 oktober. (WB)

Geen nieuwe onderhandelingen onderwijs-cao

Minister Ritzen voelt er niets voor om de onderhandelingen over de onderwijs-cao te heropenen. De onderwijsbonden CNV hadden daarom gevraagd.

De CNV-bonden waren ontstemd over de onderwijsbegroting en de troonrede. Volgens de bonden dreigen de salarissen van onderwijspersoneel achterop te raken bij de algemene stijging van de welvaart die de regering voorziet.

Dat was voor de CNV-bonden reden om voorlopig niet in te stemmen met het cao-akkoord dat afgelopen zomer door de onderhandelaars bereikt is. Dat akkoord is inmiddels aan de achterban van de bonden voorgelegd, en voór 1 oktober had duidelijk moeten zijn of het definitief ondertekend kon worden. Een nipte meerderheid van de CNV-bondsleden keurde het akkoord goed, maar het bestuur kwam daar eind vorige week op terug.

De CNV'ers wilden over drie onderwerpen het overleg heropenen: meer loon, meer vormen van arbeidstijdvermindering en specifieke aandacht voor laag ingeschaald niet-onderwijzend personeel. Ritzen liet dinsdag echter weten "geen mogelijkheden voor zinvol vervolgoverleg" te zien. De bonden lieten daarop de eerste twee onderwerpen vallen, maar willen nog steeds praten over het niet-onderwijzend personeel.

De andere bonden volgen de CNV'ers niet. De CMHF had eerder al laten weten het akkoord niet te ondertekenen. Maar de FNV-bonden (AbvaKabo en ABOP/NGL) en de Ambtenarencentrale zien geen reden om de onderhandelingen te heropenen. "Bij ons is de vlag ook niet uitgegaan over dit akkoord", zegt ABOP'er Henk van der Kolk. Maar juist vorige week zijn over de verhouding tussen algemene welvaartsstijging en onderwijsalarissen afspraken gemaakt met Ritzen, zegt hij. En de positie van het niet-onderwijzend personeel kan best beter, maar het was tot nu toe niet het CNV dat daar een punt van maakte. "Dus ik begrijp de CNV-bonden niet." Minister Ritzen heeft gisteravond nog wel met een CNV-delegatie gesproken, maar wilde niet opnieuw onderhandelen. De minister wil dat de onderwijsbonden CNV uiterlijk morgen beslissen of ze alsnog het cao-akkoord ondertekenen. Doen zij dat niet, dan staat het Ritzen vrij een cao-akkoord te sluiten met de twee overgebleven bonden.

HOP, Hanne Obbink

Handel in uittreksels

Studenten recht en economie kunnen sinds een maand uittreksels kopen van hun studieboeken. De uittreksels worden op puur commerciële basis vervaardigd in opdracht van een Leids bedrijf, dat al vijf andere universiteiten bedient. Het Maastrichtse initiatief is afkomstig van twee studenten internationale bedrijfskunde.

Knowledge Notes, zoals het Maastrichtse bedrijfje zich noemt, werkt samen met het Leidse overkoepelend bedrijf JoHo, dat een markt heeft gevonden in de begeleiding van studenten op alle mogelijke terreinen. De uittreksels worden gemaakt door afgestudeerden, zegt JoHo.

Knowledge Notes is zelf de initiatiefnemer van de samenwerking. JoHo-woordvoerder Nanno Benning: "Wij dachten aanvankelijk dat ons materiaal niet geschikt zou zijn voor het bijzondere onderwijssysteem in Maastricht."

De uittreksels worden verkocht via het Reductieburo en de juridische faculteitsvereniging Ouranos. Knowledge Notes gebruikt overigens een andere term: overzichten. "Het woord uittreksels suggereert dat het puur een samenvatting van het boek is, maar dat is niet het geval. De auteur geeft in eigen bewoordingen een overzicht van de stof uit het boek en gebruikt daarbij een geheel

eigen indeling", zegt een van de twee IB-studenten. Wat opvalt is dat zijn woorden zorgvuldig gekozen zijn. Dat is niet voor niets, want de auteurswet en daarmee de inzamelers van de verschuldigde kopierechten liggen op de loer. Wie echter een bestaande tekst weergeeft in eigen bewoordingen hoeft niets af te dragen aan de uitgever.

Voor studenten klinkt het allemaal rooskleurig: een boek aanschaffen hoeft niet meer, je koopt gewoon de uittreksels en klaar ben je. Maar volgens de twee ondernemende IB-studenten bieden de uittreksels een hulpmiddel, geen vervanging van het onderwijs of de boeken. Van concurrentie met de gewone boekhandel zou dus geen sprake zijn. Toch is de Academische Boekhandel niet zo blij met de komst van Knowledge Notes. Bedrijfsleidster Yvonne Corbeij hoopt dat de studenten zo verstandig zijn toch de boeken te kopen: "De praktijk moet uitwijzen of de boekenverkoop terugloopt. Ik denk dat de meeste studenten de handboeken blijven kopen. Of ze dan het aanvullende materiaal via uittreksels of het studielandschap te pakken krijgen is voor ons niet van belang."

Wie slim denkt te zijn en de uittreksels wil gaan kopiëren komt bedrogen uit. De tekst van één op de drie bladzijden is namelijk op gekleurd papier afgedrukt.

Dries Lagerberg

Lawaai op studielandschap CWS

Het studielandschap van Cultuur en Wetenschapsstudies is te lawaaierig. Dat zeggen studenten in de faculteitsraad, die beweren dat het sinds de verhuizing van het studielandschap in '95 klachten regent. Volgens de directeur van de faculteit zijn de klagers maar een klein groepje.

Vorig jaar zomer is het studielandschap in de bibliotheek Bonnefanten van beneden naar boven verhuisd. Ingrid Vledder, derdejaars CWS en studentlid van de F-raad, omschrijft de huidige studiezaal als een doorloopruimte voor economiestudenten. Die moeten, willen ze naar hun eigen studielandschap, door dat van CWS. "Het geeft veel overlast als er de hele tijd mensen langs je lopen. En dan staan er sinds kort vier computers, waar de hele dag mensen achter overleggen. Bovendien is het er veel te heet. In de zomer is er niet te zitten."

Frank van der Most, vierdejaars CWS heeft het inmiddels opgegeven nog in het studielandschap te studeren. "Tijdens de eerste twee jaar van mijn studie was ik er bijna elke dag. Nu is het voor mij onmogelijk om er nog te studeren."

De overlast is dit academisch jaar reeds twee keer in de raad aan de orde gesteld. Volgens Vledder is het faculteitsbestuur inmiddels overtuigd van de ernst van de situatie. Een sceptische Ben van Wersch, directeur van de faculteit, gaat zich dezer dagen eerst zelf op de hoogte stellen van de situatie. "De klachten komen steeds uit hetzelfde kringetje van studenten. Daarbuiten horen we niets." (NVU)

Studenten internationale bedrijfskunde sceptisch

Studenten internationale bedrijfskunde zijn sceptisch over de plannen ter verbetering van hun studie. Dat bleek vorige week donderdag toen de kersverse decaan de zelfstudie van IB presenteerde.

Een commissie vanuit de economische faculteit heeft tijdens de eerste helft van dit jaar de opleiding internationale bedrijfskunde onder de loep genomen. De uitgebreide zelfstudie is een vervolg op het visitatierapport dat twee jaar geleden verscheen. Het rapport telt maar liefst 45 aanbevelingen om de opleiding te verbeteren. Zo moet de sterke nadruk op economie vervangen worden door meer aandacht voor recht en sociale wetenschappen, moet de verbinding tussen theorie en praktijk worden versterkt en wil men meer ruimte voor training in een tweede taal.

Maar voor de zeventig studenten die naar de presentatie van het rapport in de collegezaal waren gekomen, was dat niet genoeg. Zij wilden nog meer aandacht voor vreemde talen in hun onderwijs. Maar decaan Van Witteloostuijn maakte al meteen duidelijk dat dat er niet in zit. "Julie zijn niet hier om een taal te studeren."

De zelfstudie is eind vorige week voor een eerste bespreking aan de orde geweest in de faculteitsraad. De komende twee maanden zullen andere geledingen binnen de faculteit zich erover buigen waarna het bestuur in november zijn standpunt zal bepalen. (JB)

Tanslezing door Chinese dissident

Harry Wu: Westen voert 'appeasement'-beleid tegenover China

China heeft zich de afgelopen vijftien jaar sterk ontwikkeld in de richting van een markteconomie. Het westen heeft daarin een grote rol gespeeld. Maar men vergist zich als men denkt dat daarmee de weg naar democratie en respect voor mensenrechten is geopend. In China is sprake van een 'staatsbureaucratisch' kapitalisme, dat volledig beheerst wordt door de communistische partij.

Die pessimistische boodschap hield de Chinese dissident en mensenrechtenactivist Harry Wu afgelopen woensdagavond zijn gehoor voor tijdens de jaarlijkse Tanslezing aan deze universiteit. Het optreden van Wu trok zoveel belangstelling dat de organisatoren van Studium Generale de oorspronkelijk gereserveerde aula verruild hadden voor de veel ruimere collegezaal aan de Tongersestraat.

Wu (59) concentreert zich sinds hij in de Verenigde Staten woont geheel op de strijd tegen de schending van de mensenrechten in zijn moederland. Hij was zelf slachtoffer van het *laogai*-systeem: een uitgebreid netwerk van gevangenkampen die tegelijkertijd onderneming zijn. De gevangenen verrichten voor zeer weinig tot geen betaling dwangarbeid, sla-venarbeid zoals Wu het noemt. Een derde van China's theeproductie vindt bij-

voorbeeld plaats in de kampen, claimt Wu. Negentien jaar, van 1960 tot 1979, heeft hij in dergelijke kampen doorgebracht. In 1985 zag hij kans om naar de VS te vertrekken, waar hij enige jaren geleden de *Laogai Research Foundation* oprichtte. Wu verkreeg bekendheid na de

publicatie van zijn autobiografische boek *Bitter Winds* (in het Nederlands vertaald als *Bittere kou*) in 1994, waarin hij verslag deed van zijn kampervaringen. Een jaar later trok hij wereldwijde belangstelling toen de Chinese autoriteiten hem tegenhielden aan de grens van China en hem twee maanden lang opsloten. Het was zijn Amerikaanse staatsburgerschap dat Wu redding bracht. Hij was op dat moment bezig met zijn vierde missie naar de Chinese werkkampen, waarvan hij het bestaan op video wilde vastleggen. De eerste twee missies vonden plaats in 1991, toen hij met een ploeg van het Amerikaanse nieuwsprogramma *60 Minutes* van CBS door het land reisde. Een deel van het programma, dat in de VS (en bij de Chinese autoriteiten) grote opschudding veroorzaakte, toont hoe Wu en leden van de tv-ploeg zich voordoen als Amerikaanse zakenlieden die producten willen afnemen die afkomstig zijn uit de gevangenkampen. Er komt ter plekke zelfs een transactie tot stand. De Chinese regering ontkent tot op de dag van vandaag dat dergelijke handel plaatsvindt. Een stukje van *60 Minutes* werd gisterenavond als inleiding op de lezing ver-

Chinese dissident Harry Wu afgelopen woensdag in de collegezaal aan de Tongersestraat (foto Philip Driessen)

toond, samen met ander materiaal dat Wu voor de Britse televisie vervaardigde. Wu concentreerde zich in zijn lezing echter vooral op de recente politieke en economische ontwikkelingen in China. Hij toonde zich kritisch over de hervormingspolitiek van Deng Xiaoping, die tracht een zeltogend socialisme nieuw leven in te blazen met kapitalistische injecties, maar de noodzakelijke politieke hervormingen niet toestaat. "Politiek en economie zijn als de twee vleugels waarmee een vogel vliegt", zei Wu; "Maar wanneer één vleugel is vastgebonden kan hij onmogelijk vliegen."

Bovendien, zo benadrukte de dissident, is de zogenaamde kapitalistische transformatie van China in hoge mate gezichtsbedrog. Alle belangrijke produktiefactoren en alle belangrijke ondernemingen zijn nog altijd 'publiek eigendom' en vallen daarmee onder de absolute macht van de communistische partij. Veel ondernemers behoren tot het partij kader of hun kinderen. "Een dergelijk staatsbureaucratisch kapitalisme kan en zal geen mensenrechten of democratie teweeg brengen in China", meent Wu. Hij verwierp daarmee tegelijkertijd de westerse hypocrisie ten opzichte van zijn moederland. Onder het motto dat handel en economische ontwikkeling vanzelf tot democratisering leiden concentreert het westen, Amerika voorop, zich uitsluitend op het eerste aspect. Over het Chinabeleid van de VS velt Wu een hard oordeel: dat is het beste te vergelijken met de appeasementpolitiek van de Britten ten opzichte van Hitler. De Amerikaanse regering steunt haar zakenlieden, die op hun beurt vooral aangetrokken worden door de hoge winstverwachtingen, de lage arbeidskosten en visioenen van een gigantische Chinese consumentenmarkt. Voor de binnenlandse repressie sluit men de ogen.

Maar met deze steun, waarschuwde Wu, creëert men een economische reus die snel zal uitgroeien tot een politiek/militaire maar vooral ook communistische reus, een die zijn macht zal doen voelen in de rest van Azië. De recente strubbelingen in de zeeëngte tussen het Chinese vasteland en Taiwan zijn een voorbode van een nieuwe koude oorlog in de komende eeuw, voorspelde hij.

Wammes Bos

Storm in een glas flater

Beste Els en alliantie.
Maar ik nu heb als mijn heb verouwen.
is in indeland van misgepan.
Dien een wijziging van het helas te lang
is het gelaatstelijke pakketje, behorende bij
juiste afzet, maar bij mij deze kopend.
Soms, en dus luidlyk alom.

© Stukking bij hoog en laag

Weer een jaar lang feest

Een jaar zit vol hoogtepunten: verjaardagen, Sinterklaas, Kerst (voor bijna alle gelovigen), Carnaval (voor de Katholieken), oud-en-nieuw, zomervakantie, etcetera. Professies hebben daarnaast nog vakspecifieke hoogtijdagen. Economen - althans die van het algemene species - kijken bijvoorbeeld elk jaar weer uit naar de macro-economische verkenningen van het Centraal Planbureau, het verslag van De Nederlandsche Bank en het koffertje van de Minister van Financiën. Prinsjesdag heeft ook voor de gehele universitaire gemeenschap, ongeacht de disciplinaire stam van herkomst van de betrokkenen, elk jaar een nieuwe verrassing in petto: het jaarlijkse product van de verzamelde Zoetermeerse creativiteit - beter bekend onder de helaas wat banale, en daarom misleidende benaming: de begroting van OC&W (plus bijlagen). Deze parel in de Zoetermeerse kroon heeft als grote voordeel dat het de disciplinaire en universitaire stammenstrijd voor een belangrijk deel lam legt. Dat is natuurlijk een milleniumoude wijsheid uit de krijgslere: niets stimuleert de sociale cohesie beter dan een gezamenlijke vijand.

Ook dit jaar was het weer feest. Of beter: is het weer langdurig feest, want de nieuwe OC&W-begroting houdt de universitaire bestuurders en denkers bezig tot aan de verschijning van de nieuwere OC&W-begroting van volgend jaar. Een willekeurige opsomming van zes vruchten van de Zoetermeerse brille: tien topinstituten, ont-democratisering (de MUB), een brede dieptestrategie (of een diepe breedestrategie), van STABEK naar HOBEK, zeventien thematische prioriteiten en academische mobiliteit. De oogst is wel eens slechter geweest. Bij wijze van illustratie wil ik graag wat langer stilstaan bij het laatste voorbeeld: de bevordering van de academische mobiliteit. Daarmee hoop ik ook te voorkomen dat alleen de Universiteit van Amsterdam met de eer gaat strijken. Gevers cum suis

hebben immers briljant geanticipeerd op de frisse OC&W-wind door prachtig getimed de flexiprof te lanceren. Wat mij betreft is dat een leuk begin, maar meer ook niet. Een snelle analyse van beide zijden van de flexiprofmedaille, flexibiliteit en mobiliteit, kan dat duidelijk maken. De Amsterdamsse flexiprof wordt voor tien of vijftien jaar benoemd. Bij slecht functioneren volgt demotie, zodat een nieuw en vooral jong talent het profesoraats estafettestokje kan overnemen. Over de voor- en nadelen van deze uitwerking van personele flexibilisering is ook in dit opinie-weekblad genoeg geschreven. Een belangrijk manco van de UvA-constructie is echter nog nauwelijks besproken: is een benoeming voor een decennium of langer nog wel als flexibel te beschouwen? Wanneer kan een aanstelling flexibel worden genoemd? Ik zelf denk hierbij meer in termen van maanden - of misschien zelfs weken - dan jaren. Flexibiliteit moet ook gepaard gaan met snelheid. Dat genereert tenminste wat dynamiek. Een roulatieprof voor, om te beginnen, twee of drie maanden biedt pas voldoende perspectief op dynamiek. Dat heeft als bijkomend voordeel dat iedereen een keer aan de beurt komt.

Flexibiliteit vraagt om mobiliteit. Om te beginnen moeten de eerste flexiprofs worden benoemd; daarna moeten zij na slecht functioneren worden vervangen. OC&W laat in dit verband terecht weten dat opwaartse mobiliteit alleen niet genoeg is. Van groot belang is vooral de beweging van buiten naar binnen. In termen van een vrije hantering van een oud-Hollands gezegde: vers bloed helpt verstikking voorkomen. Niet alleen moet jong talent kunnen opklimmen tot hogere rangen, liefst die van de flexihoogleraar, maar bovenal moet datzelfde talent van buiten komen. In concreto heeft de OC&W-minister zich voorgenoemd met de universiteiten te overleggen over een nieuwe richtlijn: ten behoeve van

een krachtige ondersteuning van academische mobiliteit dienen alle universiteiten slechts wetenschappelijk personeel te werven dat elders enkele jaren ervaring heeft opgedaan. Dat is nog eens een krachtig geluid. En wat ook prettig is: hier hebben we tenminste een duidelijke - uniforme en universele - regel. Dat biedt houvast.

Kortom: interne kweek met een vaste aanstelling leidt tot niets - dat is een publiek geheim. De nieuwe decaan van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde (voor de niet-ingewijden: ondergetekende) is daarvan het levende bewijs. Misschien heeft de UvA nog een leuke leerstoel voor me waarmee ik tot mijn vijftigste vooruit kan. Het Maastrichtse CvB raad ik aan te kiezen voor de externe roulatieprof voor twee maanden. Daarmee wordt de UvA ruimschoots gepasseerd. Succes is verzekerd.

Arjen van Witteloostuijn

Eerste twee Maastrichtse kennistechnologen afgestudeerd Hard geploeterd, maar geen spijt

Jeroen Muis en Inge Lemmens: alrebei een baan (foto Franco Gori)

De eerste twee jaar hebben ze vaak stevig op de tanden moeten bijten: hun medestudenten haakten één voor één af, zelf worstelden ze avond aan avond met abstracte wiskunde en natuurkunde en twijfelden na het zoveelste hertentamen aan eigen kunnen. Toch bleven de jonge kennistechnologen Inge Lemmens en Jeroen Muis stug doorgaan, tussen de veertig tot zestig uur per week. Vorige week kregen zij hun bul, deze week beginnen ze aan hun nieuwe baan.

De Observant van vier jaar geleden. Die wil hij wel even zien, want daar staat zijn naam ook in, dat weet hij vrijwel zeker. Kalm laat Jeroen Muis (22) zijn ogen over het oude artikel glijden. Af en toe grinnikt de doctorandus als hij namen van ex-studiegenoten tegenkomt: Robrecht, Thomas, beter bekend als 'the local big mouth', en 'het genie' Anton die de eerste tentamens in Diepenbeek (aan het Limburgs Universitair Centrum) wel haalde. Dan met een zucht: "Ze zijn er allemaal mee opgehouden, alle dertien. Ik ben de enige van de eerste lichting kennistechnologie die nog over is."

Dat ze met bosjes het Belgische Diepenbeek verlieten, kan Muis nog steeds heel goed begrijpen. Hoe vaak heeft hij zelf niet in dat eerste jaar aan stoppen gedacht? De studie was immers zo anders dan hij had verwacht. "Ik verwachtte toegepaste wiskunde en probleemgestuurd onderwijs, precies zo als ze op de voorlichtingsdagen hadden verteld. En wat kregen we? Abstracte wiskunde en hoorcolleges van het soort dat we hier dertig jaar geleden hadden. Ik heb me daar wel eens kwaad overgemaakt. Hebben ze in Maastricht wel nagedacht over wat ons in België te wachten stond? Nee, totaal niet volgens mij. Ze wilden gewoon heel graag een bèta-richting en net over de grens was veel expertise op dat vlak. Toen de minister met geld over de brug kwam, hebben de Nederlanders meteen toegehaapt. Die riepen: doen. Zonder te weten wat een transnationale studie voor studenten betekent."

De Vlaamse Inge Lemmens (22) kan er over meepraten. Zij begon vier jaar geleden aan een studie informatica in Diepenbeek. Informatica, inderdaad. Van kennistechnologie had ze nog nooit gehoord, maar dat veranderde razendsnel toen ze vanaf de eerste dag met de Nederlandse kennistechnologen in de collegebanken zat - het eerste jaar informatica en kennistechnologie zijn immers hetzelfde.

"De Nederlanders stonden er na tien weken niet slechter voor dan veel Belgen. Het eerste jaar in België is het jaar van de

grote schifting. Tweederde valt af. In de eerste week zei een professor tegen ons: kijk naar je linker- en rechterbuurman. Eén van jullie drie zal de eindstreep halen. Ik had na het eerste trimester één vak op het nippertje gehaald. Voor de andere twee was ik gezakt."

Net als Jeroen Muis besloot Inge Lemmens alles op alles te zetten om het eerste jaar binnen te halen. Zeker nu dat leuke kennistechnologie lonkte, dat was toch veel breder dan informatica had ze inmiddels begrepen. "Als informaticus zit je driekwart van je tijd achter de computer programma's te schrijven. Bij kennistechnologie werk je steeds aan een project dat je helemaal afmaakt. Daar komt veel meer bij kijken: je moet experts interviewen, je inlezen op het nieuwe gebied, gegevens analyseren en dan pas een programma maken. Het gaat daar niet alleen om de wiskunde en de computers, het vraagt ook om bepaalde sociale vaardigheden, interview- en bijvoorbeeld verkooptechnieken."

Zestig uur per week achter het bureau en de hele zomer doorstuderen wierpen uiteindelijk vruchten af. De Vlaamse mocht, ook al was zij een 'bespreekgeval', door naar het tweede jaar. Dat er in die tijd in Maastricht geruzied werd tussen de verantwoordelijke hoogleraren waardoor de samenwerking met Diepenbeek minder vlotjes verliep dan zou kunnen, ging grotendeels aan hen voorbij. "Je hoorde het, maar je had er geen last van."

Het tweede jaar was al leuker, meer toegepast, vinden Lemmens en Muis. Maar niet te vergelijken met wat hen in het derde en vierde jaar in Maastricht te wachten stond.

Muis, glimmend van enthousiasme: "Dat was pas echt praktijkgericht. 's Ochtends hoorcolleges, 's middags een project. Voor de ENCI hebben we bijvoorbeeld bekeken hoe verkeersopstoppingen op hun terrein konden worden voorkomen. Wat is de beste route voor vrachtwagens en auto's? Via gesprekken kwamen we erachter hoeveel vrachtwagens zij per dag verwerken, op welke tijden het erg druk is, wat er allemaal met zo'n bulkwagen gebeurt: wassen, lossen, bon invullen, laden en weer wassen. Toen hebben we een computerprogramma geschreven dat berekent welke route de beste is. Daar heb je wiskunde voor nodig, maar wel op een concrete manier. Want dat is kennistechnologie: complexe problemen oplossen met behulp van wiskunde en informatica."

Tijdens de projecten, maar ook tijdens zijn stage bij DSM waar Muis een computerprogramma maakte dat de oorzaak

van klachten over bepaalde kunststoffen kan achterhalen, merkte hij dat die eerste twee tropenjaren in Diepenbeek wel zin hadden gehad. "Die wiskunde keert heel vaak terug, je hebt hem echt nodig, maar ik blijf erbij dat je hem ook op een minder abstracte, meer praktische manier kunt geven."

Van Inge Lemmens hoeft er uiteindelijk niet zo veel te veranderen in Diepenbeek. "Het is te halen, dat hebben Jeroen en ik bewezen. Nu hebben wij een hele degelijke achtergrond. Door die abstracte wiskunde heb ik op een bepaalde manier leren denken, op een hoog niveau. Ik zie nu veel sneller de grote lijnen, de structuur. Op dit moment krijgen de eerstejaars al wat meer toegesneden wiskunde, maar ik ben tevreden met wat ik heb gehad."

De combinatie van twee jaar Diepenbeek en twee jaar Maastricht, noemt Lemmens nu "perfect". Maar twee jaar geleden, toen ze de overstap naar de Universiteit Maastricht maakte, was ze wat sceptisch. "Wat moet dat geven, dat probleemgestuurd onderwijs? En alleen maar 's morgens theorie en 's middags een project? Dzjiezus, dacht ik, moeten we het hier mee doen? Ik leer niets bij."

Achteraf bleek het vreemde allemaal erg mee te vallen. Het pgo bleek projectgestuurd onderwijs te zijn. De zevensprong heeft Lemmens nooit hoeven te maken, en dat is in haar ogen ook terecht: exacte vakken en pgo verdragen elkaar maar moeilijk. Ook de angst dat ze niets bij zou leren, bleek ongegrond. Lemmens: "Ik heb veel meer gezien dan mijn collega's informatici in België. Wij pasten hier de theorie meteen toe, wij gingen heel actief met de stof om. Ik denk dat wij veel beter en sneller inzetbaar zijn dan anderen." Iets dat Muis alleen maar kan beamen. "Door de projecten was ik heel goed voorbereid op mijn stage."

"Als ik het vooraf allemaal had geweten, was ik niet aan mijn eerste jaar begonnen", vertelt Muis tenslotte. "Maar moest ik nu weer kiezen, wetende dat het eerste jaar is aangepast, dan zou het weer kennistechnologie worden."

"Het is een goede studie", concluderen de twee. "Je hebt er iets aan en krijgt er een baan mee." Lemmens als onderzoeksassistent bij de faculteit der algemene wetenschappen, Muis bij Oracle, een Amerikaans software bedrijf in Utrecht. "Ik heb twee sollicitatiebrieven geschreven, ik kon kiezen", klinkt het bescheiden, maar toch ook trots. "Deze week beginnen. Wel spannend."

Riki Janssen

Wetenschapsbudget

Dit jaar bevat het Wetenschapsbudget, het boekwerk waarin de minister van OC&W eens per twee jaar zijn wetenschapsbeleid uiteenzet, een paar belangrijke dingen. In de eerste plaats kondigt de minister een zeventiental terreinen aan, waarop onderzoek in de komende jaren van groot maatschappelijk belang wordt geacht, en waarin hij samen met de universiteiten wil investeren. Ik noem er een paar: sociale cohesie, gezondheid, ontwikkeling van menselijk kapitaal, landbouw- en voedingsindustrie. Het zijn niet zomaar wat uit de lucht geplukte onderwerpen; de Onderzoekscommissie Verkenningen heeft zich jarenlang gebogen over de vraag hoe je beleid kunt uitzetten op terreinen die maatschappelijk prioriteit verdienen. Wat wij nu in het Wetenschapsbudget lezen, is de vertaling van de conclusies van de OCV in overheidsbeleid.

Een tweede onderwerp gaat over de versterking van kwaliteit en selectiviteit van onderzoek. Het ministerie is daar al jaren mee bezig, eerst met het instrument van de voorwaardelijke financiering, daarna met het opzetten van onderzoekscholen. Omdat men vindt dat het 'echte toponderzoek' nog steeds onvoldoende geïdentificeerd is (zo heet dat), wordt veel geld gereserveerd voor de Tien Beste Onderzoekscholen: zo'n zeventig à honderd miljoen, te financieren door geld weg te halen bij ander universitair onderzoek. Dat is de zgn. 'diepstrategie'. Daarnaast wordt ook nog eens honderd miljoen gereserveerd voor andere onderzoekscholen die veel potentie hebben. Dat heet de 'breedtestrategie', waarvoor de universiteiten eveneens geld moeten vrijmaken. In essentie zijn dit de belangrijkste trends. Over die plannen hadden de Colleges van Bestuur afgelopen week een informele bijeenkomst met enkele hoge beleidsambtenaren van OC&W. Dat was een buitengewoon instructieve bijeenkomst. Vooral omdat je in zo'n bijeenkomst snel te weten komt waar de grootste problemen zitten en hoe die aangepakt zouden kunnen worden.

Wat zijn de problemen? Het eerste rijst bij de besteding van het extra geld voor toponderzoek. Onderzoekscholen hebben nu een gemiddeld budget van zo'n tien miljoen gulden. Een gemiddelde uitbreiding met zo'n zeven miljoen per school, dus bijna een verdubbeling - hoe nuttig is dat? Leidt zo'n impuls inderdaad tot excellentie - en niet tot verstarring? Vanuit het ministerie werd hierop geantwoord dat zeker in de bèta-sfeer dat geld prima te besteden is. Veel voorstellen zullen dus uit die hoek moeten komen - anders heb je zoveel geld niet nodig.

Maar hoe verhoudt zich dat tot de terreinen die door de OCV zijn geïdentificeerd, en die in meerderheid liggen op het terrein van alfa- en gamma-onderzoek? Geld voor toponderzoek naar de bèta-kant, geld voor de 'OCV-gebieden' naar de alfa- en gamma-kant, dat lijkt op zijn minst tegenstrijdig. En als naar al die gebieden extra geld gaat, en ook nog eens geld naar andere onderzoekscholen in het kader van de breedtestrategie, waar moet dat dan vandaan komen? Precies, uit onderzoek dat niet in onderzoekscholen zit. Dat kan dus problematisch worden voor die terreinen waar onderzoekscholen (nog?) niet van de grond gekomen zijn (rechten en economie), maar eveneens voor individuele onderzoekers die zijn afgegaan op geluiden dat 'er toch ook leven moest zijn buiten de onderzoeksschool'.

Kortom, geheel consistent kan het beleid nu nog niet genoemd worden. Maar hoe moet het dan wel? Gedachten rezen over een redelijk omvangrijk 'revolving fund', waarin de verschillende beleidslijnen bij elkaar gebracht zouden kunnen worden, dus zonder de schotten tussen OCV-plannen, diepte- en breedtestrategie. Bovendien zou je dan kunnen proberen om meer 'maatwerk' te organiseren: goede onderzoekscholen kunnen dan naar de maat van hun activiteit gestimuleerd worden; hetzelfde geldt voor individuele onderzoekers en belangrijke onderzoekssterreinen.

De komende maanden zal er het nodige gebeuren op dit front; misschien kom ik er in deze column nog eens op.

Job Cohen

Keuzegids: meer zelfwerkzaamheid, betere begeleiding maakt studie tot een topper

Randstad-universiteit legt het af tegen de provincie

Studenten bij de grote universiteiten in de Randstad zijn minder tevreden dan elders. Dat blijkt uit de vorige week verschenen Keuzegids Hoger Onderwijs. Sommige voorlichters hadden hun reactie al klaar: "Onze studenten zijn kritisch; dat willen we zo houden." Maar de werkelijkheid is interessanter. Het verschil tussen 'de' Randstad en 'de' provincie is in feite heel bescheiden. En ook de meest bekritiseerde universiteit heeft enkele parels van kwaliteit in huis. Wat is het geheim van hun succes?

Eerst het slechte nieuws voor de Randstad. Studenten bij de grote universiteiten in het westen van het land zijn gemiddeld minder lovend over hun opleiding dan lotgenoten elders in het land. Dat verschil is statistisch significant.

In principe zijn er voor zo'n verschil twee soorten verklaring te bedenken. Of er schort iets aan de opleidingen in de Randstad, of de studenten stellen er hogere eisen.

Het verhaal van de kritische Randstadstudent is aantrekkelijk. Het apeleert ook aan een chauvinisme dat in dit bestek niet helemaal uit te roeien zal zijn. Amsterdam, Utrecht, Leiden en Delft zijn immers het middelpunt van deze aarde? Toch is het een poging waard om dat chauvinisme door te prikken.

De mededeling dat de beste hogeschool van het land (de TH Rijswijk) samen met het veelgeprezen Haagse Conservatorium en enkele met lof overladen pabo's in de Randstad staat, maakt misschien nog niet veel indruk. Want u weet: hbo-studenten zijn makke schapen, en kleine schooltjes hebben nu eenmaal een sterk wij-gevoel. Daarom ook eens goed nieuws over de Randstad-universiteiten: hun achterstand is veel kleiner dan je met al die kritische studenten zou verwachten. Zelfs de universiteit met de laagste score (de UvA) haalt gemiddeld maar 0,3 tot 0,4 rapportpunt minder dan Maastricht; de universiteit die als beste uit de bus kwam. Leiden ligt zelfs maar eentiende achter op Tilburg. Bij 's lands oudste zullen ze dat andermaal een bewijs vinden dat ze eigenlijk de beste van het hele land zijn. Maar laten we ophouden met vergelij-

king van gemiddelden. Boeiender is het te kijken naar de verschillen binnen één instelling. Want bij elke universiteit, ook in de Randstad, zijn volgens de studenten zowel zwakke opleidingen als 'parels' van kwaliteit te vinden.

Zo blijken bij de UvA de neerlandici en kunsthistorici zeer tevreden, terwijl de studenten Engels en geschiedenis veel kritiek hebben. Ook andere faculteiten tonen een gevarieerd beeld. Zo blijken de Amsterdamse studies wiskunde, pedagogiek en geneeskunde landelijk gezien opvallende uitschieters. Zouden de UvA-studenten daar echt zoveel braver zijn dan bij biologie of psychologie? Het lijkt niet erg waarschijnlijk.

In Leiden blijkt vooral de letterenfaculteit sterk, met als uitzondering kunstgeschiedenis. Maar op andere fronten zijn gunstige oordelen veel zeldzamer. Rechten, wiskunde en scheikunde zijn Leidse minpunten.

Het beste bewijs dat de oordelen van studenten te maken hebben met onderwijskwaliteit, zijn enkele veranderingen die dit jaar te registreren vielen. Zo is de massale rechtenopleiding in Rotterdam fors gestegen op de landelijke ranglijst nadat men gerichte verbeteringen in de begeleiding heeft aangebracht - waaronder invoering van een mentoraat in de propedeuse. En eerder namen de medici van de UvA succes een aantal kunstjes

van de Maastrichtse collega's over.

Zelfs in een tijd van 'domme' populariteitspeilingen is er dus nog hoop voor de grotestads-universiteiten. Ze hoeven slechts het geheim van hun eigen toppers te doorgronden. Weg met de schoolsheid; breng samenhang in het studieprogramma; zorg voor begeleiding; bied ruimte voor zelfwerkzaamheid; en neem je onderwijstaken even serieus als je onderzoek.

Dat zoiets in de Randstad even goed kan als daarbuiten, bewijzen bijvoorbeeld de Amsterdamse medici, de Rotterdamse juristen en de historici van de VU en Leiden.

HOP, Frank Steenkamp

Boekje vol associaties blijkt ingenieus betoog

Bewegend leven in WetenschapsWeek

Ivan Wolffers schreef dit jaar het boek ter gelegenheid van de jaarlijkse 'Wetenschap en TechniekWeek', die van 5 t/m 12 oktober wordt gehouden. *Bewegen is leven* heet het, en het zit boordevol associatieve gedachten die toch nog tot een conclusie leiden.

In *Bewegen is leven* vraagt Ivan Wolffers, medicus en auteur, zich af of beweging alleen in de levende natuur mogelijk is. Als dat zo zou zijn, zou alles wat leeft moeten bewegen en alles wat beweegt moeten leven.

Wolffers gaat op zoek naar het antwoord en stuit daarbij op de meest uiteenlopende onderwerpen, die allemaal met beweging te maken hebben. Hij associeert ze vlot, waardoor er aan zijn verhaal geen einde lijkt te komen.

Het verhaal begint met de Parijse aartsbisschop Daniël die in 1974 dood aangetroffen werd in een hoerenwijk. De sprong naar seksualiteit is dan snel gemaakt, wat Wolffers weer aan eierenzaadcellen doet denken. Vervolgens deelt hij mee, dat wetenschappers ontdekten dat de eierenzaadcellen naar

zich toe lokt. "Wat een slag voor het mannelijke ego! De spermaceel is niet zo zeer een glorieuze overwinnaar, maar een domme heen en weer rennende leeghoofd, die niet weet wat hij wil. De eikel bepaalt uiteindelijk alles en als de man niet uitkijkt en de verkeerde onderbroeken draagt wordt het helemaal niets."

Dat is voor Wolffers vervolgens aanleiding zich af te vragen of mannen overbodig zijn. "De man hoeft zijn grot niet meer uit om bij een andere stam een vrouw te roven."

Ondanks de flinke dosis geschiedenis en andere wetenswaardigheden - zo leren we dat Hindoes met hun vingers knippen als iemand geeuwt om de ziel te beletten via de mond te ontsnappen - is het boek niet saai of langdradig. Wolffers schrijft luchtig (gelukkig niet te-) en verwerkt ook nog wat actualiteit in zijn verhalen. Niet altijd even geestig trouwens, soms zelfs aan de flauwe kant. Zo zegt hij in verband met het langdurige verblijf van Descartes in Nederland: "In die tijd waren er nog geen coffeeshops, waar de Franse bezoekers zo opgewonden door raken."

Niettemin heeft het boek een overrom-

pend effect, met al die overwegend grappige en afwisselende fragmenten. Dat heeft niet alleen tot gevolg dat je het in sneltreinvaart uit leest, maar ook dat het uitgangspunt (is beweging alleen in de levende natuur mogelijk?) als vanzelf naar de achtergrond gedrongen wordt.

De verrassing is dan ook groot als Wolffers aan het eind van zijn verhaal concludeert dat de vraag uit de inleiding bevestigend beantwoord moet worden. De lezer, nog overweldigd door de grote hoeveelheid informatie die toch ook verwerkt moet worden, kan niets anders meer dan 'ja' stamelen. *Bewegen is leven* blijkt niet slechts onderhoudend, maar tevens een ingenieus opgebouwd betoog te zijn.

Ware het niet dat er toch een kleine ongerijmdheid in is geslopen. Wolffers behandelt Galileo, die beweerde en aantoonde dat de aarde rond de zon draait en niet andersom, zoals altijd gedacht werd en ook in de Bijbel staat. Hemellichamen bewegen dus, maar leven zij soms ook?

Nienke van Uitert

Ivan Wolffers, *Bewegen is leven*, Uitgeverij Contact, f 10,-

Vlotte babbels, keihard en snel

Voor de zomer riep Evelien Jenniskens (24 en vijfdejaars rechten) nog dat ze nooit advocaat zou worden. Vreselijk, wat een wereldje. Griezelen: "Vol met vlotte babbels, keihard en snel, net zoals in de film en op de televisie. Dat was niets voor mij, dat wist ik heel zeker." Toch koos de goedgebekte rechtenstudent afgelopen zomer voor een korte 'meeloop-stage' bij het Maastrichts advocatenkantoor Ruysink. Daar was een plek vrij en ze wilde graag zo snel mogelijk stage gaan lopen, dus och, waarom niet? Tot haar eigen verbazing beviel het haar daar zo goed dat ze ging twijfelen aan haar ambities. "Het advocatenbestaan is in het echt helemaal niet zo erg", weet ze nu. "Vóór de zitting doe je het meeste werk, tijdens de zitting vul je aan en leg je uit. Het gaat er in de rechtszaal helemaal niet zo hard en snel aan toe. Je moet gewoon de dossiers goed kennen en weten waarover je praat. Ik kan dat wel leren. Sterker nog: ik wil het leren want ik vind het werk van een advocaat eigenlijk leuk."

Zo leuk dat Evelien ook haar tweede (wat langere) stage in die hoek zocht: sinds 2 september werkt ze voor zeven weken bij de rechtskundige dienst van de FNV in Sittard. "Het is een soort advocatenkantoor, maar ook weer niet hele-

maal. De FNV-juristen kunnen namelijk niet in hoger beroep gaan. Maar werknemers die problemen hebben met hun baas en die dat niet via een schikking kunnen oplossen, krijgen hulp van hen. Zij treden op namens een werknemer bij de kantonrechter of de raad van beroep."

De eerste dag was al meteen "hartstikke leuk", glimt de vijfdejaars rechten. "Ik mocht mee naar Utrecht, met mijn stagebegeleider. Die had daar een zaak voor de kantonrechter. In de trein heb ik het dossier doorgenomen en het met hem doorgesproken. Het was vanaf de eerste minuut allemaal heel informeel. Ik zat naast hem, mocht hem bij de voornaam noemen en je en jij zeggen. Ook tegen zijn cliënt was hij vriendschappelijk. Veel informeler dan in de advocatuur, en directer. Wat ik daarmee bedoel? Tja, bij de FNV, dat viel me echt de eerste dag al op, legt een jurist alles in begrijpelijke taal aan de cliënt uit. Hij wil de zaken regelen voor zo'n man of vrouw, maar vertelt wel waarom hij die en die stappen gaat nemen. Een advocaat, dat is mijn indruk, regelt ook alles voor zijn cliënt, maar daarmee is de kous af. Hij legt niet uit, hij gaat er van uit dat hij weet wat goed is voor zijn cliënt."

Die vriendschappelijke, informele sfeer,

Observant volgt stagiaires op de voet. De komende nummers staat de stage van Evelien Jenniskens, student Nederlands recht, bij de rechtskundige dienst ("zeg maar, een soort advocatenkantoor") van de FNV in Sittard centraal.

die losse omgang en gezelligheid trof Evelien Jenniskens een dag later ook op het bureau in Sittard aan. "Ik werd meteen aan iedereen voorgesteld, kreeg een eigen kamer met bureau. Alleen al daar-

door voelde ik me betrokken. Mensen werken hier ook heel erg samen, het is minder competitief dan op een advocatenkantoor waar je toch zaken moet binnenhalen. Dat bevalt me, dat past meer bij mij."

Evelien gaat mee naar rechtszaken, neemt dossiers door, stelt verweerschriften op en vergelijkt die dan met het verweerschrift dat een FNV-jurist heeft opgesteld. "Ze zien me nog niet voor vol aan, dat is ook logisch want ik ben nog geen volwaardig jurist. Ik loop mee. Ik mag dus niet zelfstandig een zaak behandelen zoals de studenten van de advocatenpraktijk." Erg is dat niet, vindt ze, ook op deze manier leert ze de juridische wereld kennen. Die blijkt anders dan in de blokboeken staat beschreven: het gat tussen theorie en praktijk is groot. "Ik heb eigenlijk heel weinig aan mijn studie. Ik heb anderhalf jaar geleden wel het blok sociale zekerheid gelopen, daarvoor snap ik de achtergronden van de WAO en de WW en weet ik wat mensen te wachten staat als ze arbeidsongeschikt raken of worden ontslagen. Maar in de praktijk leer je pas werken met die wetten. Dan blijkt alles veel complexer en ingewikkelder."

Riki Janssen

Geringe studiedruk zorgt voor grote tevredenheid bij geneeskunde

De meest contente studenten van Nederland

De meest tevreden studenten van Nederland studeren geneeskunde in Maastricht. Dat blijkt uit de Keuzegids Hoger Onderwijs die vorige week verscheen. Van de 12.000 studenten die hun eigen opleiding mochten beoordelen, gaven de Maastrichtenaars de hoogste cijfers. Met een gemiddeld rapportcijfer van 7,9 liet geneeskunde alle andere opleidingen achter zich.

"Toen ik het bericht op de radio hoorde, moest ik vreselijk lachen", zegt Isabelle Spronken. "Logisch dat ze zo tevreden zijn, dacht ik: je kunt hier erg makkelijk aan je verplichtingen voldoen." De vijfdejaars, die over een paar maanden met haar co-schappen begint, meent dat ze erg makkelijk door haar opleiding is geroeld. Dankzij weinig verplichte onderwijsuren en een erg soepele toetsing. "Als je voor je voortgangstoetsen een voldoende had, hoefde je je blokkeert niet eens te halen." Dat haar opleiding in de keuzegids op het punt 'studeerbaarheid' een hoog cijfer scoort, vindt ze dan ook wel terecht. Maar de andere cijfers zijn

volgens haar aan de hoge kant. Vooral de 8,6 voor 'zelfstandig leren denken'. "Ik weet niet of het pgo daar zo aan bijdraagt. In veel groepen wordt gewoon gespuid wat in de boeken staat." Zelf zou ze haar opleiding met een cijfer tussen de zes en de zeven hebben gewaardeerd.

Ook eerstejaars Jolanda de Poorter vermoedt dat de Maastrichtse geneeskunde-studenten vooral zo tevreden zijn vanwege de vrijheid die ze hebben. Ze heeft wekelijks vier uur onderwijsgroep, drie uur college en een practicum van anderhalf uur. Die laatste twee zijn niet verplicht. En voor dat practicum kan ze zich ook nog eens inschrijven voor het tijdstip dat haar het best uitkomt. Bij gezondheidswetenschappen, dat ze de afgelopen twee jaar studeerde, werd ze gewoon in een groep ingedeeld. Veranderen was moeilijk. Maar die vrijheid is volgens haar zeker niet de enige reden voor de grote tevredenheid. Het onderwijs in kleine groepjes is heel persoonlijk en al meteen in de propedeuse krijgen studenten vaardigheidsoefeningen. De Poorter heeft haar eerste verband al aangelegd en haar eerste spuit klaargeemaakt: "Je leert meteen doktertje spelen." Prettig vindt ze ook dat ze haar stu-

dieboeken gewoon in de bibliotheek kan krijgen. Haar vriendin, die in Amsterdam medische biologie studeert, moet alles zelf aanschaffen. "Die is daar jaarlijks wel duizend gulden aan kwijt, terwijl ik per jaar misschien maar één boek koop." Over de vraag naar minpunten bij haar opleiding, moet ze erg lang nadenken, en uiteindelijk weet ze niets te verzinnen. Bijna verontschuldigend: "Maar ik ben natuurlijk ook pas begonnen."

"Soms moeten we zelf dingetjes zoeken om bezig te blijven", vertelt Roel Koch, hoofd van de Commissie Onderwijs van faculteitsvereniging Reflex. Geneeskundestudenten met klachten op het gebied van het onderwijs kunnen bij zijn commissie terecht. Toevallig heeft Reflex net een procedure aangespannen tegen de faculteit voor enkele studenten die ontevreden zijn over hun tentamenuitslag. Maar volgens de tweedejaars is dat de eerste procedure in de geschiedenis van de faculteit. Verder zijn er nauwelijks klachten. "Nee, we hebben het niet echt druk." Mede daarom is de onderwijscommissie zich gaan bezighouden met ludieke activiteiten zoals de verkiezing van de docent van het jaar.

Ook faculteitsraadslid Jeroen Keijman hoort zelden studenten klagen over het

onderwijs. En als er al klachten zijn, dan zijn dat kleine dingetjes die snel verholpen kunnen worden. Wel bespeurt hij enige ontevredenheid over het examenreglement dat pas veranderd is. Maar dat valt de faculteit niet te verwijten, want die werd door het ministerie gedwongen. "Dat is gewoon iets waar studenten aan moeten wennen." Verder weet de vierdejaars eigenlijk geen minpunten te noemen. Of het dan niet saai is om bij geneeskunde in de faculteitsraad te zitten? "Nou, er zijn voldoende andere dingen waar je je druk over kunt maken. Zo'n begroting bijvoorbeeld. Dat is behoorlijk enerverende kost."

Jan Buevink

Rechten en economie scoren laag op 'roosters en tentamens'

De organisatie rond roosters en tentamens lijkt niet het sterkste punt van de Universiteit Maastricht. Terwijl de Maastrichtse studenten in de Keuzegids Hoger Onderwijs hun opleiding vaak met een hoger cijfer waarderen dan hun collega's elders in het land, zijn ze op dit punt een stuk zuiniger. Economie en rechten eindigen hierbij zelfs op de laagste plaats.

"Het kan wel zes, zeven weken duren voor je de uitslag van een tentamen krijgt", verzucht Ewout van Schaick, student algemene economie. Dat zijn opleiding op het punt 'roosters en tentamens' zo slecht scoort, verwondert hem niet. Met de roosters is volgens hem niet zoveel mis, met de tentamens wel. En de zesdejaars kan zich niet anders herinneren dan dat altijd zo geweest is. "Soms hoor je pas een week voor een herkansing dat je daaraan mee moet doen." Hij denkt dat veel studenten er ook ontevreden over zijn dat ze per jaar maar twee kansen hebben om een tentamen te halen. "Bij andere universiteiten krijgen studenten in de zomer nog een derde kans."

Van alle economiestudenten in Nederland zijn de Maastrichtenaars het minst tevreden over hun roosters en tentamens. De ongeveer veertig studenten die voor de keuzegids Hoger Onderwijs zijn ondervraagd, hebben er niet meer dan een magere voldoende voor over: 6,5. En dat is veel minder dan het cijfer dat studenten in Tilburg of aan de universiteit van Amsterdam gaven. Ook de Maastrichtse juristen zijn veel minder te spreken over hun roosters en tentamens dan hun collega's elders. Derdejaars Nederlands recht Alex de Jong verbaast zich in eerste instantie over die lage score. De tentamenuitslagen bij rechten moeten officieel binnen vier weken bekend zijn en meestal zijn ze dat ook. Maar hij vindt het wel slecht dat hij voor elk tentamen maar één herkansing heeft. En die is dan niet in het daaropvolgende blok, maar pas aan het eind van de zomervakantie. "Dan is de stof al weer helemaal weggezakt."

Anderen zijn ontevreden over de onderwijsbalie, waar ze roosters en tentamenuitslagen moeten ophalen. Tijdens de drie uur dat die dagelijks geopend is, is het er volgens hen vreselijk druk. "Het is net een frietkot", meent derdejaars Esther Osnabrug. "Je staat er vreselijk dicht op elkaar gepakt." Haar propedeusegetuigschrift dat daar nu al sinds een

maand moet liggen, heeft ze nog steeds niet opgehaald. "Dan moet je daar een half uur voor staan wachten en daar heb ik geen zin in."

Faculteitsdirecteur Appie Luermans denkt niet dat dat veel anders kan. "Het gebouw is gewoon niet op zoveel studenten berekend." Een verbetering verwacht hij pas in 1998 als rechten naar het oud-gouvernement verhuist. Tot die tijd zal er weinig veranderen. "Ik zou niet weten hoe." Luermans herinnert zich dat zijn faculteit ook vorig jaar al slecht scoorde op het punt 'roosters en tentamens'. Voor wat betreft die tentamens zal er wellicht wel wat veranderen. Bij de examencommissie ligt een voorstel om studenten die voor hun herkansing een vijfde scoren nog een tweede kans te geven. Met kerst of in de zomervakantie. Of dat voorstel erdoor komt, kan Luermans niet zeggen. "Het moet natuurlijk praktisch allemaal wel te organiseren zijn."

Bij economie zit een derde tentamenkans er in ieder geval niet in. "Het klinkt wel luxueus maar het levert studenten niets op", meent Ingrid Wijk, hoofd Bureau Onderwijszaken. Volgens haar zal een derde mogelijkheid er alleen maar voor zorgen dat studenten hun eerste gelegenheid uitstellen. Bovendien is het overbodig: "Tijdens het doctoraal heeft iedereen in totaal acht kansen om een tenta-

De Keuzegids '96/'97 (foto Philip Driessen)

men te halen. Dat moet toch lukken, lijkt me zo." Dat bepaalde studenten zeven weken op een uitslag hebben moeten wachten, is haar onbekend. "Alle cijfers moeten binnen vier weken bekend zijn. En als een docent daar overheen gaat, is dat niet meer dan een paar dagen. Dat houden wij steekproefsgewijs bij." De lage score voor economie zegt haar trouwens toch niet zoveel. In de zelfde keuzegids staat ook het oordeel van studenten bedrijfskunde die eveneens aan haar faculteit studeren. Die geven op het punt 'roosters en tentamens' juist een veel hoger cijfer dan andere bedrijfskundigen in het land. "Dan vraag ik me toch af hoeveel waarde ik daar aan moet hechten."

Jan Buevink

Rapport van Maastricht

De twaalfduizend studenten die voor de keuzegids Hoger Onderwijs ondervraagd werden, kregen 27 vragen over de kwaliteit van hun opleiding. Bij de verwerking daarvan werden de antwoorden samengevoegd in tien verschillende categorieën. Bij elke onderzochte instelling zijn per opleiding tussen de dertig en veertig studenten ondervraagd. Studenten van zeven Maastrichtse opleidingen zijn voor de keuzegids ondervraagd. Vijf van die opleidingen eindigen binnen hun vakgebied op de eerste plaats. Op geen enkel onderdeel scoren de opleidingen aan de UM een onvoldoende, maar dat is niet vreemd omdat onvoldoendes bij vrijwel geen enkele Nederlandse opleiding voorkomen.

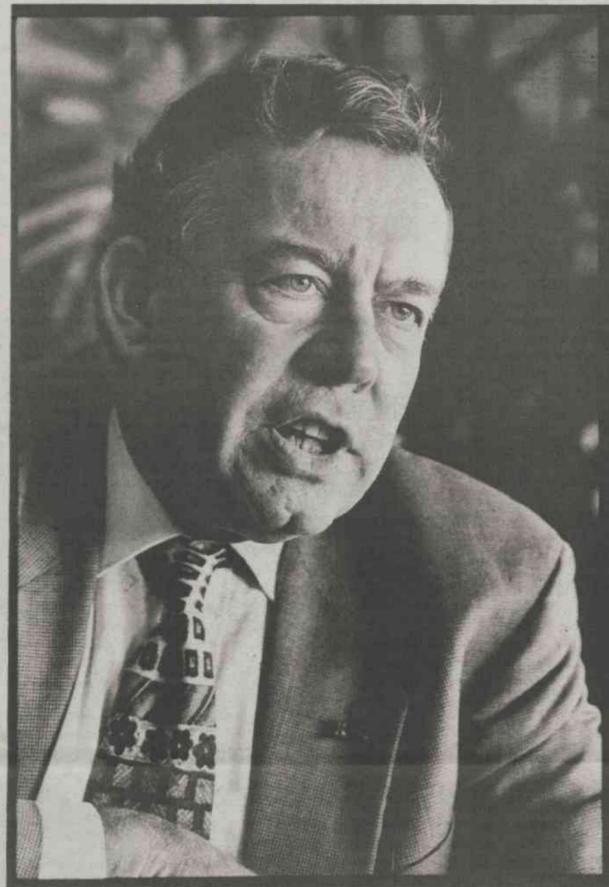
Oordeel van studenten over opleidingen in Maastricht

	psychologie	Ned. recht	fisc. recht	economie	bedrijfskunde	medicijnen	gezondheidsw.
Inhoud studie	7,1	6,9	6,8	7,2	6,8	7,4	7,0
Samenhang studie	6,5	7,0	7,4	7,1	7,0	7,5	7,0
Zelfstandig leren denken	7,8	7,6	7,7	7,8	7,5	8,6	7,9
Docenten	7,5	6,9	7,2	6,9	6,3	7,5	7,0
Rooster en tentamens	7,4	6,4	6,2	6,5	6,9	7,6	6,9
Studeerbaarheid	7,4	6,8	6,8	7,0	6,9	7,9	7,1
Voorbereiding loopbaan	7,2	7,2	7,3	7,6	7,3	7,8	7,0
Bibliotheek en computers	7,5	6,7	7,0	6,8	6,6	7,9	7,5
Lesruimtes	7,4	7,0	7,2	7,1	7,1	7,5	7,3
Volgende keer weer?	8,4	7,4	7,8	8,2	7,7	8,7	7,8
Totaalscore	7,4	7,0	7,2	7,2	7,0	7,9	7,3
Plaats in Nederland	1	4	1	1	1	1	3

Bron: Keuzegids Hoger Onderwijs 96/97

Tien jaar studiefinancieringswet

“Een nieuw steel? Niet nodig”

CDA-Kamerlid Lansink: "Het is wel een PvdA-minister die het stelsel heeft uitgekleeft." (foto Nout Steenkamp)

Uiteindelijk deed minister Deetman in 1986 wat vele van zijn voorgangers niet gelukt was. Want met het invoeren van een nieuw studiefinancieringsstelsel maakte hij een einde aan een discussie die al anderhalf decennium duurde. De toon was gezet in de roerige jaren zestig. Studenten gingen de straat op voor een 'studieloon'. Een student, beoogd te worden, was een 'intellectueel arbeider', in wezen niet anders dan een fabrieksarbeider. Hij verrichtte zijn arbeid in dienst van de maatschappij, en daar moest een (door de maatschappij opgebracht) loon tegenover staan. Die gedachte is door de politiek nooit serieus genomen. Maar een schaduw ervan, het begrip 'ouderonafhankelijkheid', is in de jaren zeventig desondanks de discussie gaan overheersen. De 'rijksstudietoelagen' van destijds waren geheel afhankelijk van het inkomen van de ouders. Alleen wie armlastige ouders had, kreeg geld; maar wie rijke ouders had, moest zijn hand bij hen ophouden. Dat was uit de tijd, bedacht men in de loop van de jaren zeventig. Studenten zijn volwassen mensen, en het sloeg dus nergens op om hun inkomen afhankelijk te maken van wat hun ouders verdienen. In Deetmans stelsel werd die gedachte verwezenlijkt, zij het maar ten dele. Het gaf elke student - inderdaad: onafhankelijk van het ouderlijk inkomen - een basisbeurs. Die was hoger dan tegenwoordig, maar ook toen al niet genoeg om van te leven. Kinderen van armere ouders konden daarom een aanvullende beurs en een lening krijgen; studenten uit meer welgestelde milieus moesten - net als onder het oude regime - de hand bij hun ouders ophouden. Voor de studentenbeweging was dat laatste reden zich fel tegen het stelsel te

verzetten. Maar volgens sommigen had Deetman de oorspronkelijke gedachten over studiefinanciering beter nog verder achter zich kunnen laten. Dr. F. de Vijlder, ambtenaar aan het ministerie van onderwijs, concludeerde deze zomer in zijn proefschrift: "De wet studiefinanciering van Deetman, met zijn hoge basisbeurzen, was een product van een voorbij tijdperk." Het tijdperk namelijk van de verzorgingsstaat, de tijd dat de overheid nog voor iedere student wilde - en dacht te kunnen - zorgen.

No-nonsense

Bert Bakker schreef tien jaar geleden als free-lance journalist over hoger onderwijs en was Deetman dankbaar voor het vele werk dat die hem bezorgde. "Ik heb wel eens gezegd: de enige die rijk wordt van het studiefinancieringsstelsel ben ik." Inmiddels verdient Bakker zijn geld als D66-Tweede-Kamerlid, met onder meer studiefinanciering in zijn portefeuille. "Als je er nu op terugkijkt, was het toch een royaal stelsel", zegt hij nu. "En het vreemde is: het paste toen al niet bij de tijdgeest van die jaren, maar meer bij die van de jaren zeventig. De jaren tachtig, dat was de tijd van het eerste kabinet-Lubbers, van no-nonsense-politiek en bezuinigingen. Maar op de discussie over studiefinanciering had die sfeer geen vat." De oorzaak daarvan ziet Bakker in de jarenlange discussie: die liet zijn sporen na. "In de jaren zeventig was een hypotheek genomen op dat nieuwe stelsel. Die moest nu afgelost worden." Ook de verhoudingen in de Tweede Kamer zorgden ervoor dat de idealen uit een voorbij decennium een rol bleven spelen. "Het CDA had Lansink als woordvoerder en die is groot geworden in de jaren zeventig",

zegt Bakker. "De PvdA was weliswaar tegen het stelsel, maar had met Wallage wel veel invloed op de discussie; en ook die vereenzelvigde zich sterk met die oude idealen." Ten slotte viel er ook voor de VVD iets te halen: die kon goede sier maken met een extraatje voor welgestelde ouders. De basisbeurs viel namelijk hoger uit dan wat deze ouders onder het oude regime aan kinderbijslag kregen. "Studiefinanciering was één van de weinige mogelijkheden om die inkomensgroep tegemoet te komen", verklaart Bakker de tevredenheid van de VVD. Wat Bakker destijds niet begreep en ook nu niet kan verklaren is dat de wet geen voorwaarde stelde aan studieprestaties. Iets wat minister Ritzen herstelde door het invoeren van tempo- en prestatiebeurs. "Studiefinanciering werd in die tijd gezien als een sociaal-zekerheidsstelsel voor studenten. Maar dat is de afgelopen tien jaar veranderd. Het stelsel heeft nu veel meer het karakter van een tegemoetkoming in de studiekosten, vooral voor lagere inkomens."

Honend gefluit

Stond Bakker destijds aan de zijlijn, de Delftse student Rob Koenen stond midden in de discussie. Namens studentenbond LSVb bestookte hij Kamerleden met argumenten tegen Deetmans beurswet. Ook maakte hij de 'Poenflop', een computerschijfje met de gegevens over het nieuwe stelsel zo goed gerangschikt, dat het ministerie van Onderwijs er jaloers op was. Wie zijn naam op de computer intypte, werd vriendelijk aangesproken. Maar zodra iemand de naam Deetman opgaf, liep de computer pruttelend en spetterend vast. Koenen grinnikt, hij was zijn eigen geintje alweer vergeten. Tegenwoordig werkt hij bij KPN Research en de discussie over beurzen volgt hij niet meer. Wat hij wel weet, is dat de studiefinanciering van tien jaar geleden "heilig" was vergeleken met wat studenten nu krijgen. Maar wie Deetmans stelsel royaal noemt, zoals Bert Bakker, wordt door Koenen nog steeds op een licht honend gefluit onthaald. "Het is lang geleden, ja", zegt Koenen, "maar de idealen van de studentenbeweging toen zie ik niet als achterhaald, als van een voorbij tijd." Behalve ouderonafhankelijkheid noemt hij met name de toegankelijkheid van het onderwijs. "Wij wilden voorkomen dat studenten met een grote schuldenlast kwamen te zitten. Want dat schrikt aanstaande studenten af."

De makke van Deetmans stelsel was volgens Koenen niet zozeer dat het achterhaalde idealen nastreefde, maar dat er weinig van die idealen in terug te vinden was. De alternatieven van de LSVb kostten meer, maar dat geld kon terugverdiend worden door een academischbelasting. "Nu hangt het van het inkomen van je ouders af of je geld moet lenen en dus ook hoeveel je later moet terugbetalen. Ons idee was: laat van het inkomen na je studie afhangen hoeveel je terugbetaalt. Hoe meer profijt je van je studie hebt, hoe meer je betaalt." Zo'n stelsel vereiste echter een investering van zes miljard gulden - tegen de 3,3 miljard die Deetman ervoor had - en het

Afgelopen dinsdag precies 10 geleden werd de wet op de studiefinanciering van kracht. "Het is van een voorbij tijdperk", schreef een wetenschapper onlangs. Maar de wet wortels heeft in de jaren zeventig en achterhaald leek in de tachtig, zal zij de jaren negentig wel overleven. Drie betrokkenen van de discussie teruggen op het ontstaan van het stelsel van de toekomst. Nieuw stelsel? Niet nodig."

Eieren

Een product van een voorbij tijd? Lansink gelooft er niets van. Hij is Kamerlid dat tien jaar geleden woord voerde over studiefinanciering dat nu nog doet. Het stelsel is een beetje "geestelijk eigendom", zegt hij. Het is een mede door hem ondertekend motie die de studiefinanciering oit nieuw op de politieke agenda zette ook de uitwerking door Deetman hij van nabij meegemaakt. En, zegt "ik ben het stelsel tot op de dag van vandaag blijven verdedigen. Met name gedeelde verantwoordelijkheid van de overheid maakt het een goet systeem." Tien jaar geleden werd hij vanwege standpunt nog bekogeld met eieren van Rob Koenen. "Wallage

Ook in 1988 ergerden studenten zich aan het studiefinancieringsstelsel en protesteerden heftig tegen de toenmalige minister Deetman. Ook toen al voelde men zich uitgekleeft (foto Nout Steenkamp)

idee om de belasting te verhogen was van de PvdA stond ze toen op te zweboe. "Men vreesde dat dat academisch", aldus Lansink. "De PvdA heeft ook naar het buitenland zou jagen. Maar de wet gestemd omdat ze die niet kan je best voorkomen met regels." "Dooi genoeg vond. Maar" - hij zegt het was in de jaren tachtig echter al eesmuilend - "het is wel een PvdA-mi-zeer taboe als in de jaren negentig. "ster die het stelsel heeft uitgekleeft." "de meeste veranderingen heeft Lansink overigens gesteund. "Tandenknarsend, met name over de verlaging van de basisbeurs." "at van studenten tegenwoordig studie-enige Kamerlid dat tien jaar geleden woord voerde over studiefinanciering die nu nog doet. Het stelsel is een beetje "geestelijk eigendom", zegt hij. Het is een mede door hem ondertekend motie die de studiefinanciering oit nieuw op de politieke agenda zette ook de uitwerking door Deetman hij van nabij meegemaakt. En, zegt "ik ben het stelsel tot op de dag van vandaag blijven verdedigen. Met name gedeelde verantwoordelijkheid van de overheid maakt het een goet systeem." Tien jaar geleden werd hij vanwege standpunt nog bekogeld met eieren van Rob Koenen. "Wallage

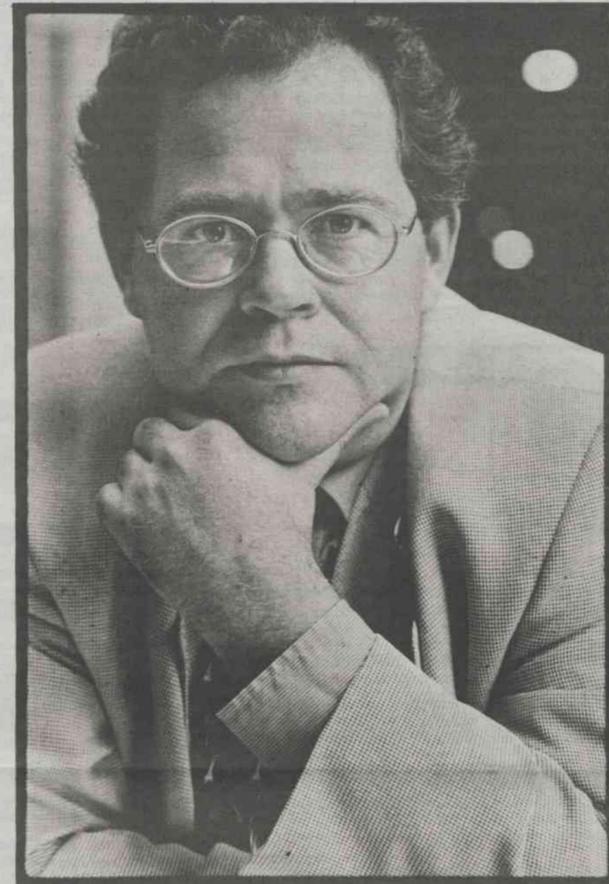
dige stelsel goed te werken is. "Met de regelknoppen die nu ingebouwd zijn, kan het eenvoudig aan veranderende omstandigheden aangepast worden. Je kan schuiven tussen basisbeurs en aanvullende beurs; je kan ook meer beurs verlenen in de eerste studiejaar en studenten later meer laten lenen." Het debat over de toekomst van de studiefinanciering dat binnenkort begint zal, als het aan Bakker en Lansink ligt, dan ook niet tot een heel nieuw stelsel leiden. Bakker: "Dat is niet nodig. En er is trouwens ook geen geld voor."

HOP, Hanne Obbink

Tien jaar knutselen en knibbelen

Tien jaar studiefinanciering, het is nauwelijks reden voor een feestje. De invoering verliep rampzalig, en vervolgens bleken keer op keer ingrijpende veranderingen noodzakelijk. Het is zelfs de vraag is of het stelsel van tien jaar geleden nog wel bestaat. Een overzicht.

Op 1 oktober 1986 wordt de wet van kracht. De invoering wordt een geweldige chaos. De computers van de Informatie Beheer Groep - toen nog Informatiseringsbank - slaan op tilt, duizenden studenten moeten maanden op hun geld wachten. In 1988 komt Deetman al met de eerste grote wijziging: de Harmonisatiewet. Het recht op studiegeld voor wie overstapt van hogeschool naar universiteit wordt beperkt. De rechtbank geeft protesterende studenten gelijk, maar in hoger beroep wordt uitgesproken dat de wet toch mag doorgaan. In 1990 krijgen alle studenten een OV-Jaarkaart. Daarvoor moeten ze geld van de basisbeurs inleveren. In 1991 - Deetman is inmiddels vervangen door Ritzen - is het tijd voor een 'heroriëntering'. Studenten krijgen nog maar vijf in plaats van zes jaar een beurs (en vervolgens nog twee op een lening). Wie ouder is dan 27 (was: 30) jaar krijgt geen studiefinanciering meer. Leningen worden meteen (in plaats van na de studie) rentedragend. In 1993 voert Ritzen de tempobeurs in: wie niet genoeg studiepunten haalt, moet de basisbeurs terugbetalen. In 1994 ondergaat het stelsel een hele reeks veranderingen. Het opvallendst is de stapsgewijze verlaging van de basisbeurs. Verder mogen voortaan alle studenten - ook kinderen van rijke ouders - studiegeld lenen. In 1996 wordt de prestatiebeurs ingevoerd, een omgekeerde tempobeurs. Studenten krijgen al hun geld als lening en alleen als ze genoeg studiepunten halen, wordt die deels omgezet in een beurs. Verder hebben studenten voortaan maar vier (was: vijf, en vóór 1991 zelfs: zes) jaar recht op een basisbeurs; daarna mogen zij drie (was: twee) jaar lenen. Als het aan minister Ritzen ligt, is het nu afgelopen met de veranderingen. Hij vindt dat hij een goed stelsel op poten heeft gezet. Aanvankelijk werkte het denivellerend, omdat alle studenten (en niet, zoals vóór 1986, alleen kinderen van minder verdienende ouders) een beurs kregen. Dat heeft Ritzen veranderd door de basisbeurs te verlagen en de aanvullende beurs voor studenten van wie de ouders weinig verdienen te verruimen. Na 1986 hoefden studenten geen studieprestaties te leveren om hun beurs te houden. Maar ook dat heeft Ritzen veranderd. Het huidige stelsel lijkt in deze twee opzichten weer meer op dat van vóór 1986. Nog één verandering staat op til. In 1998 loopt het contract over de OV-kaart af. Minister Ritzen wil daarna 360 miljoen gulden per jaar minder aan reiskosten uitgeven. De OV-kaart zou afgeschaft kunnen worden (waardoor studenten wat extra basisbeurs krijgen); of misschien komt er een chipkaart waarmee studenten een beperkt aantal kilometers gratis kunnen reizen. (HOP)

D66-Kamerlid Bert Bakker: "Ik heb wel eens gezegd: de enige die rijk wordt van het studiefinancieringsstelsel ben ik." (foto Nout Steenkamp)

Meer, meer, meer

"Steeds meer". Zo vatte het ministerie van onderwijs zelf tien jaar geleden de geschiedenis van de studiebeurzen samen: steeds meer geld en steeds meer studenten die er recht op hadden. En hoewel de meeste studenten iets anders ervaren, is die trend doorgegaan. Pas de komende jaren wordt het: steeds minder.

In 1919 voerde de toenmalige minister van onderwijs voor het eerst een bedrag voor studiebeurzen op zijn begroting op. Het ging om 100.000 gulden, bedoeld voor driehonderd studenten. Dat de kroniekschrijvers van het ministerie in 1986, bij de invoering van het nieuwe stelsel, tevreden vaststelden dat het sindsdien "steeds meer" was geworden, wekt daarom geen verbazing: in 1986 stond studiefinanciering voor 3,3 miljard gulden op de begroting. Het nieuwe stelsel moest 'budgettair neutraal' ingevoerd worden, dat wil zeggen: het mocht niets extra gaan kosten. Desondanks stond de studiefinanciering een paar jaar later al voor meer dan vier miljard op de begroting. Dat bedrag zou overigens nog hoger zijn uitgevallen als het oude stelsel was gehandhaafd. Pas in 1997 zal de begrotingspost studiefinanciering weer onder de vier-miljard-grens zakken, en rond het jaar 2000 is het uitgangspunt, 3,3 miljard, weer bereikt. Maar er is intussen wel iets belangrijks veranderd: in 1987 bestond 440 miljoen van de uitgaven uit leningen, in 2001 zal dat naar verwachting ruimschoots verdrievoudigd zijn tot anderhalf miljard. De 'werkelijke' uitgaven - geld dat het ministerie niet terugbetaald krijgt - zullen in de loop der tijd dalen van zo'n drie miljard in 1987 naar 1,7 miljard gulden in het jaar 2001. Die daling is deels te danken aan de door minister Ritzen verwachte afname van het aantal studenten. Ook de verlaging van de basisbeurs speelt uiteraard een rol. Die bedroeg in 1987 voor uitwonenden 604 gulden, tegen 425 gulden dit jaar. Maar de grootste klap valt door de invoering van de tempo- en prestatiebeurs. Studenten die niet genoeg studiepunten halen, moeten daardoor hun basisbeurs terugbetalen. Dat levert Ritzen in 2001 bijna een miljard gulden op. (HOP)

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 38833473.

FdEWB (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Kennistechnologie (vakgr./comm./studiever.): M. Geelen, Fac. Bur., Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Psychologie (vakgr./comm./studiever.): A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., UNS50 PPN, tel.:3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

Studenten (sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883349, voor donderdag 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3883174

werkzaam zijn aan de UM. Dat zijn Van den Hout (op de 28ste plaats), Arntz (35) en Merckelbach (45), die werken binnen het instituut Experimentele Psychopathologie.

Kwaliteit en Studeerbaarheid

Op donderdag 17 oktober a.s. wordt een bijeenkomst in de Feestzaal (Bouillonstr. 3) georganiseerd om de voortgang van de Studeerbaarheidsfonds-projecten te presenteren en informatie uit te wisselen. De bijeenkomst start om 15.15 uur en wordt op 17.30 uur afgesloten met een borrel. De lezingen zijn: **De Tweede ronde, Leeractiviteiten in PGO, Weg met PGO; Leve onderwijsvernieuwing en ISO-certificering? Liever niet of toch wel!** Geïnteresseerden zijn van harte welkom. Graag aanmelden bij I. van den Boomen, tel 3286.

Lezing Dorothee Sölle

Deze veelbesproken Duitse theologe, die baanbrekend werk heeft verricht, spreekt op donderdag 10 oktober a.s. in de St. Janskerk, Veldekeplein. Aanvang: 20.00. Thema: 'Wij moeten onze theologische opvattingen veranderen, omdat de Shoah is geweest'. Aansluitend mogelijkheid tot discussie. Tolken zijn aanwezig. Toegang: f5,- voor studenten op vertoon van studentenkaart.

Wetenschapsdag Interne Geneeskunde

Op 22 november a.s. vindt de Wetenschapsdag plaats van Interne Geneeskunde. Er worden State of the Art lezingen gehouden en een posterpresentatie. De dag wordt afgesloten met de 'Flendrig Lecture', die wordt verzorgd door Dr. J. Mulder, Ministerie van Volksgezondheid. Informatie: mevr. T. Wouters, secr. Interne Geneeskunde 043-3875009.

STUDENTEN

Voor kopij: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883349, voor donderdag 12.00 uur.

DIENT STUDENTENZAKEN

Informatiebalie

Lenculenstraat 26, openingstijden: ma t/m do: 11.00-12.30u en 13.00-16.00u. vr: 10.00-12.00u. De informatiebalie is telefonisch bereikbaar, tel. 043-3883354.

Bureau Inschrijvingen (CSA)

Tel. spreekuur: ma t/m vr 9.00-10.00u. Adres: Lenculenstraat 26, tel. 043-3883979.

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via de informatiebalie, Lenculenstr.26, tel. 3883354.

Loopbaan Advies Centrum (LAC)

- NIEUW bij het Loopbaan Advies Centrum: European Kompass on Disk (EKOD). Informatie over bedrijven in Europa op CD-ROM. Maak een afspraak. Tel: 043-3883518.

BUITENLAND

British Government Chevening Scholarships

Net zoals voorgaande jaren stelt de Foreign & Commonwealth Office weer een aantal beurzen beschikbaar voor Nederlandse WO- en HBO-afgestudeerden die in het academisch jaar 1997/98 een postdoctorale studie in Groot-Brittannië willen volgen of daar een onderzoek willen doen. De volgende onderwerpen hebben de voorkeur: Economics/Finance, International Relations, Journalism, Law, Modern History en Political Science.

Let op: de deadline voor het indienen van de aanvraagformulieren is 31 oktober 1996.

Informatie en aanvraagformulieren zijn te verkrijgen bij: Ina Engelen, tel 3883211 (tussen 8-12 u).

Scope on the Globe

Op vrijdag 4 en zaterdag 5 oktober vindt, tegelijk met de Studiebeurs die al op donderdag begint, Scope on the Globe plaats. Dit maal in de Jaarbeurs in Utrecht. Naast een aantal stands van diverse instellingen, vindt er een flink aantal seminars plaats over stages, uitwisselingen, talencursussen, toelatingseisen, kosten, huisvesting, studeren in Europa, Amerika, Australië, Azië, enz. Toegangsprijs: fl 15,-. Informatie: Ina Engelen, tel. 3883211 (tussen 8-12 u.)

Let op

In verband met Scope on the Globe, vervalt het spreekuur op vrijdag 4 oktober.

Openingstijden

Afspraken kunnen worden gemaakt voor di. t/m do. tussen 11-12u (bij Ina Engelen, tel. 3883211); daarnaast kan men op vr. tussen 10-11.30u zonder afspraak binnenlopen. Het informatiemateriaal is tegen inzage beschikbaar op: ma. t/m do. tussen 11-16u en op vr. tussen 10-12u. Locatie: Infotheek voor Studie en Beroep, Bouillonstr.11, kamernr 0.219.

STUDENTENVERENIGINGEN -ORGANISATIES

AEGEE-Maastricht

Are you interested in discovering Europe? Join AEGEE and go to one of the following events.

- 3/6 Oct: Congress about "Tourism: Past Present and Future" organized in Rijeka.

More information AEGEE-Maastricht 043-3883465 during office hours (11.30-12.30) or at one of our drinks on Tuesday in the basement of D'n Avanceur (22.00 hrs).

INTEGRAND MAASTRICHT

Als student beginnen aan een intern. carrière en interesse in accountancy? Schrijf dan in voor het International Internship Programme van Coopers&Lybrand. Het biedt de mogelijkheid op wereldwijde schaal uitgezonden te worden in de periode jan. tot apr. 1997. In de laatste fase van je studie? Kom langs en schrijf je kosteloos in. Meer info: Integrand M'tricht, Oude Tweebergenpoort 2, Tel: 043-3883397. Open ma t/m vr, 9.00-12.30u en 13.30-17.00u.

Studentenkerk DE DEUR

Brusselsestr. 89, Tel: 043-3479843. Diensten: Zo. 11.00 en 18.00u, woe. 19.30u. Brusselsestr. 89. Bijbelstudies: di. 19.30u. Vragen over de bijbel en geloof of je wil eens discussiëren: van harte welkom! Brusselsestr. 136.

- 2/6 okt: komt de bekende evangelist E. Jonkhout naar Maastricht! Dit zijn geen gewone preken. Kom en overtuig jezelf! Brusselsestr. 89. Wo. t/m za. 19.30u, zo. 11.00 en 18.00u. Toegang vrij. Info: 3479843 (Rinsma).

- Iedere vrijdag: 20.00u CELLAR NOISE. Je kunt meekijken op de repetities van een wereldberoemde band! Brusselsestr. 136 (kelder), Info: 3253901 (Sijp), 3436400 (Erik) of 3477132 (Daniel).

Kerkdienst

We komen iedere zondagochtend bij elkaar om God te danken voor wie Hij in ons leven is en om Hem te vragen ons iedere dag te helpen; we zingen en we luisteren wat de Bijbel ons wil zeggen in deze tijd. En er is na de dienst koffie. Je bent om 10.00u. van harte welkom in het Denksportcentrum, Fransiscus Romanusweg 60. Info: Judit, 3622569.

Studeren aan de UM: 'beste keuze'

In de nieuwste editie van de Keuzegids Hoger Onderwijs komt de UM als beste keuze uit de bus. Het is het tweede jaar op rij dat de opleidingen van de UM het hoogste scoren.

Vijf van de zeven bezochte UM-opleidingen scoren het hoogst in vergelijking met de zusterinstellingen: Geneeskunde, Psychologie, Fiscaal Recht, Economie en Bedrijfskunde. Het rapportcijfer voor geneeskunde (7,89) is zelfs het hoogste dat ooit in de enquête voor de Keuzegids is gehaald. Psychologie, die pas vorig jaar van start ging, biedt "verreweg de hoogste kwaliteit" van de psychologie-opleidingen.

Promotie drs. Edgar F. Smeets

Drs. Edgar Smeets verdedigt op 4 oktober, om 14.00 uur, zijn proefschrift 'Scrambling of membrane phospholipids in platelets and erythrocytes'. Promotor is prof.dr. R.F.A. Zwaal. Dr.E.M.Bevers is copromotor.

Inauguratie mr. H.J. de Kluiver

Op 4 oktober, om 16.30 uur, aanvaardt mr. De Kluiver het ambt van hoogleraar Privaatrecht, in het bijzonder Handels- en Ondernemingsrecht. De titel van zijn inaugurele rede is 'Een gegeven paard'.

Wetenschapsdag Universiteit Maastricht

Op zondag 6 oktober, van 12.00 tot 17.00 uur, vindt de wetenschapsdag plaats. Er zijn presentaties in de Bouillonstraat 3, Tongersestraat 53, Zwingelput 4 en Kapoenstraat 2. Info: Daphne Scheiberlich, tst. 3370.

Gedragstherapeuten UM zeer productief

In het Amerikaanse tijdschrift 'The Behavior Therapist' verscheen in september een artikel met de titel 'The Top 50 Researchers and Institutions in Behavior Analysis and Therapy, 1974-1994'. Van de meest productieve instituten bevinden zich er vijf buiten de VS. Een daarvan is de UM.

Er staan vijf Nederlandse onderzoekers in de top 50, waarvan er drie

ACADEMISCHE OPLEIDINGEN MAASTRICHT

AOM organiseert namens de Universiteit Maastricht managementopleidingen voor bedrijfsleven, overheid en zelfstandige ondernemers onder twee merknamen: **Academie voor Ondernemerschap** (kortdurende regionale opleidingen zoals managementforums, praktische cursussen in Maastricht en Eindhoven en in-company trainingen) en **Maastricht Academy** (landelijke postdoctorale opleidingen zoals Arbeid & Organisatiedeskundige Arbodienst en Verandermanagement). Meer informatie: AOM, St. Servaasklooster 39, tel 043-3882501.

AIO VERENIGING UNIVERSITEIT MAASTRICHT

AIO en OIO vereniging van de Universiteit Maastricht. Adres Secretaris: Luc Nieland, Molec. Celbio, UNS 50.

Contactpersonen: FdAW - Woody van Olfen, MW, Tong 53, tel 3883880; FdCW - Liesbeth Preng, L&K, Kap 2, tel 3883278; FdEW - Jeroen Rutten, Wisk, Tong 6, tel 3883503; FdG - Patrick Beisser, Med Microbio, AZM, tel 3876666; FdGW - Marianne Potting, Gew/Vrs, Uns 50, tel 3881126; FdR - Jeroen Terstegge, Pubr, Bou 1-3, tel 3883235.

Activiteiten: Elke 2e en 4e dinsdag van de maand Borrelpraat in café Forum (8 en 22 oktober).

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Openingstijden academisch jaar 1996/1997

Bibliotheek/Studielandchap Randwijk: ma t/m do 9.00-22.00 uur; vr 9.00-21.00 uur; za 10.00-16.00 uur.

Bibliotheek Bonnefanten: ma, wo, vr 9.00-18.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur; za 10.00-14.00 uur.

Studielandchap Economie: ma, wo 9.00-19.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur; vr 9.00-18.00 uur; za 10.00-14.00 uur.

Studielandchap Cultuurwetenschappen: ma, wo 9.00-19.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur; vr 9.00-18.00 uur; za 10.00-14.00 uur.

Computerruimte Cultuurwetenschappen: ma, wo, vr 9.00-17.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur.

Studielandchap Rechten: ma t/m do 9.00-23.00 uur; vr 9.00-21.00 uur; za 10.00-17.00 uur.

Bibliotheek Jezuiteten: ma 9.00-17.00 uur; di 9.00-12.00 uur.

Bibliotheek Vijverdal: ma t/m vr 9.00-13.30 uur.

- 01/08/ Lustrumdebatwedstrijd. Info: 15-10 Studium Generale tsl. 3545
- 04-10 Lustrum-gala, 21.00 uur, Ts 53. Kaartverkoop balies Ts 53, UNS 50 en Bou 3.
- 04-10 Promotie drs. Edgar F. Smeets, 14.00 uur Aula, Ts 53
- 04-10 Inauguratie prof. mr. H.J. de Kluiver, 16.30 uur, Aula, Ts 53
- 06-10 Wetenschapsdag Universiteit Maastricht. Info: tsl. 3370
- 10/17/ Bekroond programma Studium Generale, 20.00 uur, Collegezaal Zw 31-10 4. Info: Studium Generale tsl. 3541
- 11-10 Symposium "Fiscaal ondernemingsklimaat", 14.00 - 18.00 uur, collegezaal Ts 53
- 11-10 Afscheidsrede prof. dr. J. Drukker, 16.00 uur, Aula Ts 53
- 16-10 Lezing: prof. dr. A. Kalverboer: "Weerbarstige verschijnselen: een visie op experimenteel biopsychologisch onderzoek"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
- 17-10 Lustrumcongres Wetenschapswinkel: "Veranderende wereld, veranderende wetenschap, v.a. 13.00 uur,

- 17-10 Collegezaal Nieuwenhof, info: 043-3883120, aanmelden voor 9 oktober
- Promotie Ing. R.N.M. Cornelussen, 14.00 uur, Aula Ts 53
- 17-10 Promotie mw. drs. T.M.D. Tran, 16.00 uur, Aula Ts 53
- 18-10 Promotie mw. drs. M.M. van Eck, 14.00 uur, Aula Ts 53
- 18-10 Inauguratie prof. mr. F.C.B. van Wijmen, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 24-10 Promotie drs. M.E.W. Melchior, 12.00 uur, Aula Ts 53
- 30-10 Promotie drs. P.F.R. Schins, 16.00 uur, Aula Ts 53
- 30-10 Lezing: prof. dr. A.R. Cools: "Animal models and individual differences in vulnerability for neuromental diseases"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
- 31-10 Promotie drs. H.B.A. Bierings, 14.00 uur, Aula Ts 53
- 31-10 Promotie drs. B. Breemhaar, 16.00 uur, Aula Ts 53
- 01-11 Promotie drs. M.E. Burgess Wilson, 14.00 uur, Aula Ts 53
- 01-11 Inauguratie prof. mr. A.W. Heringa, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 06-11 ELECTRA Seminar, Aken, info: J. v.d. Baaren tst 2546, H. Spronck tst 2526
- 07-11 Workshop 'Academisering' voor geacademiseerde huisartsen en assistenten. Info: E. Breevoort tsl. 2311
- 08-11 Afscheidsrede prof. A. Beek RA, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 13-11 Lezing: prof. dr. C.A.L. Hoogduin: onderwerp: "De moderne inzichten

- in diagnostiek en behandeling van de conversiestoornis"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
- 14-11 Lustrumcongres: "The Medical Euregio Progress, 14.30 uur, Aula Ts 53. Info: prof. dr. R. Janknegt, tel. 3877258
- 14-11 Lustrumcongres: "Kwaliteit" in de gezondheidszorg, 09.30 uur, Blauwe, rode, groene zaal UNS 50. Info: mw. L. Erven tsl. 1714 (ma + di)
- 15-11 Inauguratie prof. dr. G. Hornstra, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 20/ Lustrumconferentie: "Placing the Student at the Centre". Info: M. Wassenberg tsl. 3158/3082
- 22-11 Inauguratie prof. dr. C.P.M. van der Vleuten, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 27-11 Lezing: dr. M. Maes: "De immunologische pathofysiologie van depressie"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
- 28-11 Inauguratie prof. dr. H.W. van den Borne, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 29-11 Promotie drs. M.A. Janssen, 14.00 uur, Aula Ts 53
- 29-11 Inauguratie prof. dr. M.P.F. Berger, 16.30 uur, Aula Ts 53
- 06-12 Promotie drs. M. Oosten, 14.00 uur, Aula Ts 53
- 11-12 Lezing: prof. dr. H. Merckelbach: "MPS: kritische kanttekeningen"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
- 13-12 Inauguratie prof. dr. E.J.L. Griez, 16.30 uur, Aula Ts 53

CSV ICHTHUS

Ichthus is een christelijke studentenvereniging. Wij willen een open groep zijn: iedereen die belangstelling heeft voor wat God in deze tijd tot de mens te zeggen heeft is van harte welkom.
 - 7/8 okt: Bijbelstudie, opgave Janine 3637828.
 - 10 okt: 18.00u. mensa en gezellige avond, Boschstr. 97, opgave Mirjam 3613063.

TAFELSTRAAT

- 6 okt: 10.30u. Cellebroederskapel (Brusselsestr.58). Viering met en voor studenten. Voorg. Joen Drost over "De/het Ander(e)".
 - 7 okt: 20.00u. Bijbelwifelgroep; 1e avond In Gesprek met Maaik van Praag, hum. raadvrouw, over "Ouders en Opvoeding".
 - 8 okt: 18.00u. Koorrepitatie;
 - 9 okt: 20.00u. Groep Homosexualiteit; Intuïtief tekenen.
 - 10 okt: 17.00u Vespermeditatie (St.Janskerk); 18.00u Tafelen; samen koken en eten. Opgeven voor 12.30u.; 20.00u. Spiritualiteitsgroep '96; Dromengroep.
 Welkom om eens langs te komen, ook voor een gesprek.
 Alle groepen zijn inmiddels begonnen. Hier en daar is er nog plaats voor nieuwkomers. Bel even tel. 3215651.

VBGGK

DE VBGGK HEEFT JOU NODIG !!!
 Wordt (actief) lid van de Vereniging Belangenbehartiging Geestelijke Gezondheidskunde.
 Bel Astrid tel. 3470445 of Mattijn tel. 3213740.

CWSv.ORAKEL

* De Orakelkamer is geopend van maandag t/m donderdag van 13.00-14.00 uur.
 Je kunt er altijd terecht met vragen en/of opmerkingen of gewoon voor en gezellig kopje thee/koffie.
 De bestuursvergaderingen zijn in principe openbaar en worden aangekondigd op het Orakel-prikbord in de Kapoenstraat. Je kunt altijd een vergadering bijwonen.
 * Orakel op INTERNET. Bezoek onze home page. Je kunt ons vinden op <http://www.RuLimburg.nl/~orakel>.

EFM

EFM Algemeen

De economische faculteitsvereniging Maastricht (EFM) is een faculteitsvereniging met als doel het behartigen van de belangen van de studenten Economie, Econometrie, Fiscale Economie en Internationale Bedrijfskunde in de ruimste zin des woords. Bij de receptie T553 staat een groene brievenbus met de opdruk 'EFM'. Deze kan gebruikt worden voor het deponeeren van inschrijfformulieren e.d. bestemd voor EFM (Alfa, Argyris, FAM, Imperator, MMA, COMAX, SIGMA, AEquilibrium, Vectum, Studieprojecten EFM, Eloquent en het Hoofdbestuur).

EFM-Displays

Voor informatie over EFM-activiteiten zie de EFM-Display op de Abtstraat 4. Deze display staat boordevol informatie over: lezingen, bedrijfsbezoeken, workshops en andere activiteiten van EFM en al haar aangesloten verenigingen. Verder liggen er inschrijfformulieren voor allerhande business courses en brochures over loopbaan perspectieven bij diverse bedrijven.

Business Challenge

De Business Challenge is terug!! Wij zoeken enthousiaste mensen om deze ondernemingsplancompetitie voor Maastricht te organiseren. Ben jij creatief, een harde werker en analytisch aangelegd dan kan je solliciteren voor de volgende functies:

- vice-voorzitter
- penningmeester
- secretaris
- bestuurslid PR

Geïnteresseerden kunnen informatie opvragen bij het EFM Hoofdbestuur Abtstraat 4, kamer 1.004 tijdens kantooruren of kunnen het volgende nummer bellen: 043-3883940. Sollicitanten kunnen een brief met motivatie en C.V. sturen naar EFM Hoofdbestuur t.n.v. Business Challenge (Steven Hustinx), Postbus 616, 6200 MD, Maastricht.

Kantooruren Hoofdbestuur

maandag - vrijdag 10.00 tot 12.00 uur

EFM Agenda

- Alfa**
- 9 oktober: Coca-Cola
- Argyris**
- 8 oktober: wisselings ALV
- Imperator**
- 9 oktober: 'Trade Policies' forum m.m.v. Zuid-Afrikaanse en Amerikaanse ambassade
- 17 oktober: Company visit to Brand Brewery
- COMAX**
- 17 oktober: Landelijk Accountantscongres
- 11, 13 & 26 November: Coopers & Lybrand Autumn Course
- 14 November: In-house dag Price-Waterhouse
- 22 November: Workshop KPN
- Aequilibrium**
- 26 September: Boottocht over de Maas

FAM

- 16 oktober: workshop ING
- 23 oktober: workshop DSM

SIGMA

- 17 oktober: bezoek aan de beurs

Vectum

- 8 oktober: lezing CAP VOLMAC

EFM Stichting Studieprojecten

Indonesië, China, Columbia, Cuba... waar gaat het studieproject van EFM in 1997 naar toe? Dat kan jij bepalen! EFM Stichting Studieprojecten zoekt een nieuw opstartbestuur. Ben je doctoraalstudent economie en bereid je een jaar lang voor 100% in te zetten, heb je ambitie, commercieel talent, interesse in het buitenland? Informeer dan op k1006 (Abstraat 4) of bel 3883931.

MFV Reflex

De Medische Faculteitsvereniging Reflex houdt zich bezig met het organiseren van allerlei activiteiten en met kwaliteitsbewaking van het onderwijs.
 Heb je interesse om zelf actief mee te werken, heb je nieuwe ideeën of wil je meer informatie, bel dan gerust met MFV Reflex (043-

3881181) of met voorzitter Marinka Kraus (043-3626336).

Agenda der JFV Ouranos

Van 11 tot en met 13 oktober, wordt door JFV Ouranos een **introductieweekend** georganiseerd voor alle leden. De kosten voor dit weekend bedragen f.80,- inclusief overnachtingen, maaltijden en leuke activiteiten. Inschrijven kan op de Typekamer!
 Heb jij interesse voor een **bestuursfunctie** in het bestuur der JFV Ouranos, schrijf dan nu je sollicitatiebrief, en richt deze aan: de sollicitatiecommissie, Zwingelput 4, 6211 KH Maastricht.
 Voor vragen omtrent activiteiten van JFV Ouranos kun je altijd terecht op het **spreekuur**. Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 12.30 tot 13.30 uur op de Typekamer (k. 2033 Nieuwenhof).
 Wil ook jij via **e-mail** op de hoogte worden gehouden van de activiteiten van JFV Ouranos, verstuur dan nu even een berichtje met dit verzoek naar het volgende adres: marc.de.man@tip.nl.
 Ook kun je weer terecht op onze **Homepage**: <http://www.unimaas.nl/~ouranos>. Deze site wordt wekelijks up-to-date gebracht!
 JFV Ouranos, Zwingelput 4, 6211 KH Maastricht. Tel.: 043-3883071.

FIRST Maastricht

FIRST Maastricht is de studievereniging voor alle studenten fiscale economie en fiscaal recht. We houden ons bezig met het organiseren van, onder andere, lezingen, bedrijfsbezoeken en borrels. Daarnaast brengt FIRST vier keer per jaar het blad FIRM uit met daarin artikelen over allerlei interessante fiscale onderwerpen, verenigingsnieuws en verdere informatie. De activiteiten die we de komende tijd organiseren zijn:

- * 8 oktober: de maandelijkse borrel in café De Swaen (Markt 68);
 - * 20 november: bedrijfsbezoek Coopers & Lybrand voor derde- en vierdejaars. Je kunt je inschrijven op het formulier op ons informatiebord in de Nieuwenhof;
 - * 11 december: de eerste FIRST Fiscale Bedrijvendag!
- Nader informatie over deze en andere activiteiten volgt. Wil je meer informatie over FIRST? Bel dan naar een van de volgende bestuursleden: Edwin (043-3253428), Theo (043-3256657), Ralph (043-3643984), Bart (043-3211400) of Matthijs (043-3479314).

HOVO

Universitaire cursussen voor "ouderen", zonder toelatingseisen en zonder examenplicht; informatie en aanmelding bij coördinator HOVO-UM, tel: 3883550/3885131.

- 7 okt: 10.30-12.30 uur aanschuifcollege "Lichaam en Sexe" door drs. M. Bosch in Collegezaal Nieuwenhof.

STUDIUM GENERALE

LUSTRUMGALABAL

Het lustrumgalabal staat deels in het teken van swingende wereldmuziek. In de mensa spelen de Kuri Kids Afrikaanse muziek verwerken met invloeden van merengue, rap, jazz en blues. Daarna treedt de Gambiaanse band Ifang Bondi op met de Afromanding sound van tegendraadse ritmes, meeslepende melodieën en stuwende grooves. DeeJay Rick vult de pauzes met Afrikaanse swing. In de hal speelt gelijktijdig de Arubian Brass Band. Voor het westerse muzikale geweld kun je terecht bij DJ Yo!'s disco, naast de collegezaal. Wie het rustiger aan wenst, in het trefcentrum doet kwartet Arabesque de hele avond de strijk.

- 4 okt, 21.00u, Tongersestr.53. Toegang f20,-. Kaartverkoop: balies Bouillonstr.3, Tongersestr. 53 en Universiteitssingel 50.

TWEDE VOORRONDE LUSTRUMDEBATWEDSTRIJD

In deze tweede voorronde debatteren studenten in duo's over brandende kwesties. Loting bepaalt wie een stelling moet verdedigen en wie moet opponderen. De beste twee paren strijden in de finale (15 okt) tegen de winnaars van de voorronde voor wetenschappelijk medewerkers.

- 8 okt, 20.00u, Foyer Kumulustheater, Herbenusstr.89.

HERVONDEN HERINNERINGEN EN ANDERE MISVERSTANDEN

N.a.v. het gelijknamige boek van H. Crombag en H. Merckelbach is de discussie over incest en verdringing opnieuw opgelaaid. De auteurs vinden die verdringing onzin en ze geloven evenmin in het bestaan van een meevoudige persoonlijkheidsstoornis. Ook nemen ze krachtig stelling tegen bepaalde therapeutische methoden. In dit debat tracht K. van der Velden, hoofdredacteur van het tijdschrift Directieve Therapie te Rotterdam, aan te tonen dat de twee auteurs op een aantal punten ongelijk hebben. Prof. dr. H. Crombag, hoogleraar rechtspsychologie, UM verdedigt zijn standpunten. Gespreksleider is prof.dr.H. Schmidt, hoogleraar onderwijspsychologie, UM.

- 9 okt, 20.00u, Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4.

OPEN PODIUM

Iedereen met talent op het gebied van cabaret, dans, literatuur, muziek of toneel krijgt de gelegenheid zich te presenteren. Zet jezelf in de schijnwerpers en meld je aan bij het bureau SG: (043)3883541.

- 18 okt, 20.30u, Kumulustheater, Herbenusstr. 89.

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel bemiddelt bij het vinden van student-onderzoekers voor onderzoeksvragen van niet-commerciële maatschappelijke organisaties.

De volgende onderzoeksvragen staan open:
 - De mate van gebruik van gezondheidszorgvoorzieningen door gehandicapte alloctonen (Gez.wet./Geneeskunde).
 - Analyse van zaken milieujurist (FdR).
 - Analyse werkgelegenheidsprognoses t.a.v. een grensoverschrijdend industrieterrein (Alg.Economie).
 - Tevredenheidsonderzoek bij gebruikers van een kinderopvang-organisatie (FdEW, blok Marktonderzoek I).
 Info: Wetenschapswinkel, Looiersgr. 14, tel. 3883120.

SPORT

Aqua-robic cursus

LV&S organiseert ism zwembad Dousberg een aqua-robic cursus op di. 15 okt. van 21.00-21.40u. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f40,-. Max. 24 deelnemers. Sportkaart verplicht. Inschrijven bij LV&S.

Duiken

Do. 10 okt. start een kennismakingscursus duiken olv de Duikclub Maastricht in zwembad Dousberg. Cursusduur: 8 lessen (1x per 2wkn). Tijd: 21.45-22.45u. Max. 16 deelnemers. Kosten: f50,-. Sportkaart verplicht.

Eerstejaars studenten opgelet!!!

De SNS bank betaalt f46,25 van de aanschafprijs van f92,50 of respectievelijk f102,50 en f175,- van de sportkaart aan iedere eerstejaars UM of HBO-student die een sportkaart aanvraagt in de periode van 1 mei 96 t/m 31 jan.97 en als SNS (studenten)rekeninghouder is geregistreerd. De SNS bank gaat over tot betaling van f46,25 indien de studiefinanciering tenminste 1 maal op de betreffende rekening is overgemaakt. Wil je gebruik maken van deze regeling, kom dan langs bij het bureau LV&S voor verdere informatie. Sportkaart is uiteraard verplicht!

Foto's lustrum sportdag 28-06-96

Bij LV&S zijn foto's in te zien van de lustrum sportdag die op vr. 28 juni jl. zijn genomen. Deze foto's kun je bij LV&S nabestellen. Kosten: f1,- per stuk.

Geen lessen

Ivm een internationaal zaalvoetbaltoernooi worden er in de periode van ma. 28 okt. t/m vr. 1 nov. geen lessen gegeven in sporthal Randwijck. De fitnessruimte is wel volgens de gebruikelijke openingsuren toegankelijk.

Kajakcursus

Ift eerdere berichten start de cursus kajak olv J. Schreurs pas op do. 14 nov. in zwembad Dousberg. Cursusduur: 8 lessen (1x per 2wkn). Tijd: 21.45-22.45 u. Max. 16, min. 8 deelnemers. Kosten: f50,-. Sportkaart verplicht.

Pauze-programma LV&S

Op werkdagen wordt in de sporthal Randwijck de gelegenheid geboden om bewegen op muziek, conditietraining en skip te doen. Deze activiteiten worden gegeven van ma. t/m vr. 12.30-13.30 u. Bewegen op muziek: ma., di. en do. Conditietraining: ma. di. en do. Skip: wo. en vr. Voor sportk.houders gratis, anderen betalen f3,50 per keer (10 rittenkaart kost f 30,-). N.B. Bewegen op muziek op de vrijdag van 16.30-17.30 u. is ook toegankelijk met bijbetaling.

Cultuurwetenschappen

Voor kopij: I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 33883473.

Openingstijden onderwijsbalie:

- maandag: 15.15-15.45 uur;
- dinsdag: 10.45-11.15 uur;
- donderdag: 13.00-13.30 uur.

*Deze openingstijden gelden t/m 31 december 1996. Vanaf januari 1997 zullen de openingstijden wijzigen. Hierover zal tijdig informatie verschijnen op de publicatieborden en in dit bulletin.

***In de week van 07 t/m 11 oktober is de balie verruimd opgesteld in verband met het afhalen van het onderwijsmateriaal van blokperiode 2.**

TOETS 1.1 ** TOETS 1.1 ** TOETS 1.1

De toets van blok 1.1 vindt plaats op vrijdag 11 oktober van 10.00-12.30 uur in Sporthal De Heeg!

Studenten dienen voor het afleggen van deze toets in het bezit te zijn van een collegekaart met een geldig inschrijfbewijs! Heb je deze nog niet probeer dan je inschrijving bij Bureau Inschrijvingen van de Centrale Studenten Administratie zo snel mogelijk af te ronden.

Je kunt bij de Informatiebalie van Bureau Inschrijvingen terecht op maandag t/m donderdag van 11.00-12.30 uur en van 13.00-16.00 uur en op vrijdag van 10.00-12.00 uur. Telefonisch is de Informatiebalie van het Bureau Inschrijvingen bereikbaar onder nummer 043 - 3883354.

Voorlichtingsdag tracé-keuze jaar 2

Op woensdag 30 oktober zal er een tracé-voorlichting worden verzorgd voor de 2e jaars studenten. Deze voorlichting vindt plaats in de Spiegelzaal van 13.30-14.30 uur.

Tijdens deze voorlichting ontvangen alle 2e jaars studenten een inschrijfformulier waarop zij aan Bureau Onderwijs bekend kunnen maken of zij kiezen voor het tracé Visuele Cultuur, met ingang van blokperiode 4 van academisch jaar 1996/1997 (blokperiode 4) of kiezen voor één van de tracés I t/m IV met ingang van academisch jaar 1997/1998. In het voorjaar van 1997 wordt voor de laatste categorie studenten wederom een voorlichting georganiseerd, wanneer het onderwijsprogramma voor 1997/1998 bekend is.

Computerruimte CWS

De computerruimte van CWS is vanwege het computerpracticum voor 1e jaars gesloten op de **vrijdagen 04 en 18 oktober en 01 en 15 november 1996 van 09.00 - 17.00 uur.**

Op de **woensdagen 16 oktober, 13 november en 18 december 1996** is de computerruimte in verband met een cursus gesloten van **10.30 - 13.00 uur.**

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop richten aan de dienst PZ (bouillonstraat 3, Postbus 616, 6200 MD Maastricht). Interne vacatures gelden uitsluitend voor interne kandidaten (medewerkers UM en wachtgelders).

Vakgroep Management Wetenschappen van de FdEWB, Sectie Marketing en Marktonderzoek

Universitair docent methoden en technieken van marktonderzoek m/v

Taken: voorbereiding en uitvoering van het onderwijs; verrichten van bestuurlijke werkzaamheden; begeleiden van wetenschappelijk onderzoek op het vakgebied waarbij de sectie de dienstensector heeft gekozen als speerpunt van wetenschappelijk onderzoek; metingen van kwaliteit in dienstverlening; relatiemarketing en management control.

Functie-eisen: gepromoveerde psychometricus, econometrist of bedrijfseconoom met een kwantitatieve belangstelling. Relevante marketingkennis eigen maken.

Salaris: min. F. 3.844,- (schaal 10), max. F. 6.289,- (schaal 12).

Inlichtingen: dr. J.G.A.M. Lemmink (tel. 3883814/3839 of prive: 043-3633120) of dr. K. De Ruyter (tel. 3883739/3839).

Vacaturenummer: 121

Vakgroep Management Wetenschappen van de FdEWB, Sectie Marketing en Marktonderzoek

Universitair docent consumentengedrag m/v

Taken: voorbereiding en uitvoering van het onderwijs; verrichten van bestuurlijke werkzaamheden; begeleiden van wetenschappelijk onderzoek op het vakgebied waarbij de sectie de dienstensector heeft gekozen als speerpunt van wetenschappelijk onderzoek; metingen van kwaliteit in dienstverlening; relatiemarketing en management control.

Functie-eisen: gepromoveerde bedrijfseconoom, econometrist of psychometricus. Uitgebreide kennis en ervaring met toepassing van multivariate methoden en technieken in marktonderzoek. M.n. ervaring met empirisch onderzoek in de dienstensector.

Salaris: min. F. 3.844,- (schaal 10) en max. F. 6.289,- (schaal 12).

Inlichtingen: dr. J.G.A.M. Lemming (tel. 3883814 /3839 of prive 043-3633120) of dr. K. De Ruyter (tel. 3883739/3839)

Vacaturenummer: 122

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 388 3015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 367 1211

OF WIJ STUDENT-VRIENDELIJK ZIJN ?????

Body & Ballet Center Maastricht

geeft aan alle studenten **50%** korting op vertoon van de geldige collegekaart

SPORT	DANS
Aerobic	Jazz ballet
Body-Training	Klassiek ballet
Calistenics	Show Musical
Keep fit all-together	Modern
Kids aerobic	
Step aerobic	
Ease up	

Body & Ballet Center Maastricht
Studio's: Brusselsestraat 10 D
6211 PE Maastricht
Tel.: 043-6012162

Uitsluitend gediplomeerde docenten
Voor info: 043-6012162
gratis proefles

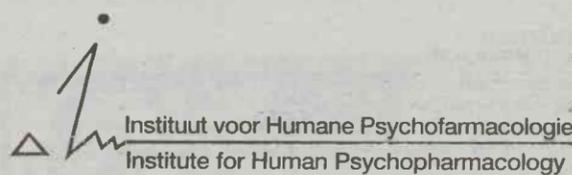
Tempo-Team Uitzendbureau heeft regelmatig werk voor studenten! Ben je één of enkele dagen per week beschikbaar en zoek je een leuke bijverdienste kom je dan direct bij ons inschrijven. Wij hebben werk in de schoonmaak-, productie-, catering- en de gezondheidszorgbranche. Voor meer informatie kun je contact opnemen met: Tempo-Team Uitzendbureau, Hoendersstraat 3 te Maastricht. Ook zijn we telefonisch bereikbaar onder tel.nr. 043-3217584.

RIJBEWIJS NODIG?

RIJSCHOOL DORSSERS start weer met de spoedcursus. Nu beginnen en examen doen over 8 weken. Kosten: f42,50 per les. Lessen in een kleine, handige auto. Er zijn slechts enkele plaatsen beschikbaar. Bel nu voor informatie: 043-3622978

Be cool, Ski Avalanche!

Supervoordelige ski- & snowboardreizen voor (ex)studenten. Frankrijk, Oostenrijk, Andorra. Al vanaf f339,- (bus/app/skipas). Speciale groepskortingen. Info: Avalanche 030-2769204

GEZOCHT GEZONDE VRIJWILLIGSTERS

voor deelname aan een onderzoek naar de effecten van GENEESMIDDELEN op RIJVAARDIGHEID

Het Instituut voor Humane Psychofarmacologie (IHP) van de Rijksuniversiteit Limburg zoekt vrouwen voor deelname aan een binnenkort te starten onderzoek naar de effecten van een anti-allergiemiddel en een slaapmiddel op rijvaardigheid. Beide geneesmiddelen zijn al sinds jaren in de handel.

Er wordt van deelnemers verwacht dat zij 4 medicatie-condities doorlopen met tussenpozen van drie weken. Iedere conditie beslaat twee nachten en een ochtend: deelnemers komen twee avonden achtereen naar een slaapafdeling van het IHP waar ze een van beide middelen of placebo (niet werkzaam middel) krijgen en vervolgens gaan slapen. De tweede ochtend (zaterdag of zondag) wordt de invloed op rijvaardigheid getest.

Voorafgaand aan het onderzoek worden alle deelnemers medisch gekeurd en worden de rijtesten geoefend.

Deelnemers moeten voldoen aan de volgende eisen: gezond; leeftijd 21 t/m 45 jaar; minimaal 3 jaar in bezit van rijbewijs; voldoende rijervaring. Het onderzoek start in oktober 1996.

Vergoeding bij volledige deelname f 600,-

Een uitgebreide informatiebrochure kunt u aanvragen bij:

Veronique v.d. Varst of Drs Jan Ramaekers, tel. 043-388 3305 / 3304 (tijdens kantooruren), IHP, Abtstraat 2A, 6211 LS Maastricht

16 oktober Clinique Maastricht
VOORVERKOOP: CLINIQUE EN MUSIC PLUS IN MAASTRICHT. AANVANG CONCERT: 22.00 UUR. KAARTEN: F 15,-

Jazzpolitie

Joe Jives with Jackson

Small Places Big Music **Marlboro FLASHBACKS**

Usernaam/e-mail

Van een aantal studenten ligt bij de onderwijsbalie van Bureau Onderwijs nog altijd een brief met informatie over individuele usernaam, e-mail-adres en password. Deze brieven kunnen worden afgehaald op vertoon van de collegekaart met geldig inschrijfbewijs.

Mededelingen van de Examencommissie

De secretaris van de examencommissie is mevrouw Resi Peters. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 09.00-10.00 uur kamer 0029. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 388 3487.

Studie-adviseur

De studie-adviseur van CWS is Thijs Hoex. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 09.30 - 10.30 uur; kamer 0038. Afspraken voor gesprekken buiten het spreekuur kun je maken via de telefoonnummers 388 3616/3486.

Bureau Internationalisering

De Commissie Internationalisering van de FdCW zoekt een enthousiaste CWS'er die vanuit het perspectief van de student meedenkt over het internationaliseringsbeleid. Deze Commissie komt plm. 6 maal per jaar bijeen. De vergoeding bedraagt fl. 25,- per bijeenkomst. Inlichtingen bij Joop de Jong, coördinator Internationalisering, kamer 1.005, tel. 3883310.

Schriftelijke reacties vóór 07 oktober 1996 richten aan Bureau Internationalisering, Faculteit der Cultuurwetenschappen, postbus 616, 6200 MD Maastricht of afgeven bij het Bureau Internationalisering in kamer 1.027, Kapoenstraat 2.

Economische wetenschappen

en bedrijfskunde

Voor kopij: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

Aan: studenten die nog moeten voldoen aan VGT

In studiejaar 1995/96 is de VGT voor het laatst schriftelijk aangeboden. In studiejaar 1996/97 wordt aan studenten die de VGT nog niet behaald hebben in toetsperiode 1 de mogelijkheid geboden om de VGT mondeling af te leggen. Hiertoe dient u over de 8 deelgebieden waaruit de VGT bestaat een mondeling examen af te leggen. Deze 8 mondelinge deexamens zullen in de periode van 21 oktober tot en met 8 november 1996 afgelegd kunnen worden. Op het secretariaat van Bureau Onderwijs/Examencommissie (kamer 3072) liggen de inschrijffijsten klaar. U kunt zich hier tot 11 oktober a.s. inschrijven voor deze 8 mondelinge deexamens.

Het eindcijfer van de VGT is het ongewogen gemiddelde van deze 8 deexamens. Indien het eindcijfer lager is dan een 5,5 (wat wordt afgerond tot een 6) moeten de onvoldoende deexamens worden herkanst door middel van het met een voldoende resultaat schrijven van een paper.

Wijziging periode basisdoctoraalscriptie

Met ingang van 1996/97 is de basisdoctoraalscriptie in het curriculum verplaatst (zie calendarium studiegids 1996/97). Studenten die voor 1 september 1996 met het basisdoctoraal zijn gestart en door de verplaatsing in moeilijkheden komen met afstuderen, wordt de mogelijkheid geboden om gedurende het academische jaar 1996/97 de eerste kans af te leggen rond het tijdstip dat voorgaande jaren gold. Deze studenten kunnen zich op 18 november 1996 vervoegen bij mevr. Van Zutphen, kamer 2.075, om de onderwerpen en termijnen van inlevering te vernemen. Wij wijzen u erop dat uit een beperkt aantal onderwerpen kan worden gekozen. Examencommissie, september 1996

Openingstijden IM-secretariaat

Het IM-secretariaat is dagelijks open van 10.00 uur tot 11.00 uur en van 15.00 tot 16.00 uur, kamer 2.075. Ben je niet in de gelegenheid van bovenstaande tijd gebruik te maken, dan blijf je op elk ander moment welkom. Hou er echter rekening mee dat er ook andere werkzaamheden te doen zijn binnen en buiten de faculteit. Dus je kunt dan eens voor een gesloten deur staan. Een berichtje achterlaten in de brievenbus (links van kamer 2.075) of op het antwoordapparaat (3883656) mag altijd. Er wordt in ieder geval op gereageerd. Het IM-secretariaat is gesloten van 23 september tot 15 oktober. Voor dringende zaken kan men contact opnemen met de voorzitter van de projectgroep IM, Prof.dr. Arthur Herst, kamer 1.025, telefoon 3883817 of 3883838.

Openinghours IM-Secretariat

IM-Secretariat is daily open from 10.00 till 11.00 a.m. and from 3.00 till 4.00 p.m., room 2.075. If it is not possible for you to contact at that period of time, you are welcome at any other moment of the day, but keep in mind other activities has to be fulfilled for the faculty/department inside or outside the building. By that reason may-be you are knocking at a closed door. It is always possible to leave a message in the post box (left to room 2.075) or at the answering machine (3883656). IM-Secretariat is closed from september 23 till october 15. For urgent requests please contact the chairman of the IM-Project group, Prof.dr. Arthur Herst, room 1.025, telephone: 3883817 or 3883838.

Openingstijden Stichting Reductiebureau Economie

Het reductiebureau is geopend van dinsdag t/m donderdag van 10.30 tot 12.30 uur.

Openinghours "Stichting Reductiebureau Economie"

The "reductiebureau" is open on tuesdays, wednesdays and thursdays from 10.30 till 12.30 hours.

Geneeskunde

Voor kopij: R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

Buro Onderwijs BLOKTOETS FDG

Bloktoets 1.1 vrijdag 11 okt. '96 09.00-11.00 uur, Sporthal Daalhof
Bloktoets 2.1 vrijdag 11 okt. '96 13.00-15.00 uur, Sporthal Daalhof
Bloktoets 3.1 maandag 14 okt. '96 09.00-11.00 uur, Sporthal De Heeg
Bloktoets 4.1 maandag 14 okt. '96 13.00-15.00 uur, Sporthal De Heeg
LET OP IN WELKE SPORTHAL U ZIJN MOET!!!!!!

FISEM Tropenblok

Van half oktober 1996 tot en met half januari 1997 organiseert FISEM het tropenblok. In dit blok komen verscheidene soorten problemen aan bod waarmee artsen in de tropen te maken kunnen krijgen. Het blok is zeer aan te raden voor studenten die in de toekomst een buitenlandse stage willen gaan volgen en in sommige gevallen zelfs verplicht bij het volgen van een stage in de tropen. Het blok omvat onderwijsgroepen, lezingen, lunchlezingen en een bezoek aan het Afrika-centrum te Cadier en Keer. Alle onderwijsgroepen en lezingen van het tropenblok vinden plaats op woensdagen. De kosten voor deelname bedraagt f 50,- per persoon. Voor meer informatie over het blok en over inschrijving kun je je wenden tot:

* Peter Vencken (vierde jaar), telefoon: 043-3614891

* Elise Huis (vierde jaar), telefoon: 043-3634229

* Saskia Maas (derde jaar), telefoon: 043-3634229

Studentenfractie

De studentenfractie geneeskunde bestaat uit 9 leden die zitting hebben in het Faculteitsbestuur, het Dagelijks Bestuur onderwijs, de Faculteitsraad, de Opleidingscommissie en de Curriculumorganisatie. Binnen deze organen proberen zij de onderwijs- en studentbelangen binnen de faculteit te behartigen.

Iedere eerste woensdag van de maand houdt de SFG spreekuur van 12-14 uur in kamer 1.143. Je kunt er terecht voor vragen, klachten en ideeën over het onderwijs (bv examenregels, internationalisering, bibliotheek, coschappen etc.). Dus als je ergens mee zit, aarzel dan niet en kom langs. Je kunt ook een briefje in de brievenbus voor de balie Bureau Onderwijs doen.

1ste Maastricht Medical Students Research Conference

Doe jij onderzoek of heb je onderzoek gedaan, ben je student geneeskunde en zou je graag je onderzoeksresultaten willen presenteren op een wetenschappelijk congres? Dan wordt er in maart 1997 door en voor studenten een congres georganiseerd waar jij je onderzoeksresultaten kunt presenteren. Wil jij een abstract inleveren of meer informatie over het congres, neem dan contact op met: Ankie Hamaekers, Dorpstraat 53 6235 AC Ulestraten, tel. 043-3648784

Aktieve studenten gezocht

die zitting willen nemen in de Bibliotheekcommissie of de adoptiemodel huisartsplanningsgroep. Ben je geïnteresseerd neem dan contact op met: Martijn Phaff, tel. 043-3251946

Ideeënbus Studielandschap Randwijk voor Geneeskunde-studenten

Studenten geneeskunde: opgelet. Wensen en klachten met betrekking tot de ruimtes, voorzieningen en leermiddelen van het Studielandschap Randwijk kunnen jullie voortaan deponeren in de Ideeënbus bij de Studielandschapbalie op Niveau2. Deze Ideeënbus is ingesteld door het DeelProject Leermiddelen FdG en de Universiteitsbibliotheek. Op deze manier willen de DPL en de UB een beter inzicht krijgen in de ideeën van de studenten Geneeskunde over het Studielandschap. Schrijf je wens of klacht op, doe ze in de Ideeënbus en je krijgt zo spoedig mogelijk antwoord.

Gezondheidswetenschappen

Voor kopij: D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

Gezonde niet-rokende mannen gezocht voor een aspirineproef.

Van aspirine is bekend, dat het invloed heeft op de bloedplaatjesactiviteit. Er zijn verschillende meetmethoden voorhanden om de bloedplaatjesactiviteit in vivo te bepalen in bloed, urine en speeksel. Enkele van deze methoden worden veelvuldig toegepast, terwijl andere nog nieuw of in ontwikkeling zijn. In deze proef willen we de invloed van aspirine op verschillende parameters vergelijken. Voor deze proef zoeken we vrijwilligers die, binnen een periode van 16 dagen, drie keer 24 uur urine verzamelen, drie keer speeksel verzamelen en vier keer ca. 40 ml bloed afgeven. Gedurende drie dagen wordt aspirine of een placebo geslikt. Behalve de reiskosten krijgt elke deelnemer na afloop van de proef fl 40,-. Voor verdere informatie kun je terecht bij Riëtte van Elburg, UNS 50 kamer 2212, telefoon 3881306; tussen 10.00 uur en 14.00 uur.

Buitenlandse stage voor 4e en 5e jaars studenten Milieugezondheidskunde

Sinds 1994 bestaat voor 4e jaars studenten Milieugezondheidskunde de mogelijkheid om in het buitenland stage te lopen via het SOCRATES programma om Environmental Health Sciences. Op het secretariaat van de vakgroep Gezondheidsrisico-analyse en Toxicologie, kamer 4.122, Universiteitssingel 50, kunnen vanaf nu de stage-onderwerpen voor '96-'97 van de aan het SOCRATES programma participerende instellingen ingezien worden. Het betreft stageplaatsen aan de University of Milan, Free University of Brussels, King's College London, University of Aarhus en het Karolinska Institute Stockholm. Voor nadere inlichtingen s.v.p. contact opnemen met prof. dr. J. Kleinjans of Anke Wijnen, tel. 043-3881096/7.

Bureau Internationale Betrekkingen

Algemene voorlichting m.b.t. studeren in het buitenland in het kader van keuze-onderwijs (Erasmus-Socrates)

De bijeenkomst is met name bestemd voor derde en vierdejaarsstudenten en wordt gehouden op maandag 14 oktober van 16.00 tot 18.00 uur in kamer 0.420 Uns. 50. Naast algemene voorlichting zullen een aantal studenten hun ervaringen m.b.t. hun buitenlands verblijf weergeven.

Jan Tinbergen Scholarships Programme (TSP)

Twee scholarships beschikbaar voor studenten Gezondheidswetenschappen voor een stage aan Moi University, Kenia voor de periode januari - juli 1997. Vereisten: overleggen van een onderzoeksplan en goede spreek- en schrijfvaardigheid in Engelse taal. Aanmelding die te geschiedt vóór 31 oktober a.s.

Voor nadere informatie en aanmelding kun je terecht bij Annie Simon.

Erasmus Master of Science in Health Informatics

Welke student Gezondheidswetenschappen is geïnteresseerd in een Master of Science course in Health Informatics aan the University of Athens. Het programma kan worden gevolgd in het kader van het keuze-onderwijs (Erasmus-Socrates). Subsidie hiervoor is beschikbaar. Sluitingsdag voor inschrijving is 15 oktober a.s. Informatie: Annie Simon.

Openingsuren

Studenten met vragen over stage of onderwijs in het buitenland kunnen iedere dinsdag en donderdag van 12.30 tot 13.30 terecht bij Annie Simon, kamer 1.301.

Kennistechnologie

Voor kopij: M. Geelen, Fac. Bur., Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Openingstijden Bureau Onderwijs

Maandag en vrijdag van 10.30 tot 11.00 uur
Dinsdag van 15.30 tot 16.00 uur

Voorlichtingsdag

16 november a.s. is de voorlichtingsdag voor kennistechnologie. Op deze dag is de medewerking van een flink aantal studenten nodig. Houd deze datum daarom alvast vrij. Dit geldt met name voor de studenten die zich hebben aangemeld voor het studentenpromotieteam.

Wie blaast Incognito nieuw leven in?

Studievereniging Incognito heeft nieuwe bestuursleden nodig om feesten, lezingen etc. te organiseren voor studenten kennistechnologie. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Daphne Scheiberlich (toestel 3370, kamer 0.012)

Rechtsgeleerdheid

Voor kopij: A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Openingstijden onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie

Het onderwerp voor het eerste opstel van Nederlands en fiscaal recht. Opsteltitels dagopleiding Nederlands en Fiscaal recht. Inleverdatum structuurschets jaar 2 Fiscaal en Nederlands recht 11 oktober. Uiterste inleverdatum opstel (alle jaren) 8 november.

College blok Inleiding Nederlands recht

09.10.96: college door Prof. mr W. Witeveen, hoogleraar Encyclopedie rechtsgeleerdheid KUB, onderwerp: Rechtsvinding.

Practicum onderhandelen

Aanmelding voor het practicum onderhandelen voor blok 2 kan t/m 04.10.1996. Bij onvoldoende aanmeldingen gaat het practicum niet door!

INDELING BLOKTOETSEN BLOK 1 DAGOPLEIDING

- **Woensdag 30 oktober 1996 09.00-12.00 Staaarzaal** ELS 3.1 Private international law

- **Donderdag 31 oktober 1996 09.00-12.00 Dousberg** NR 1.1 Inleiding in de rechtsgeleerdheid; NR 4.1 Bestuursprocesrecht; Bewijs en strafrechtspiegeling; Capita selecta volkenrecht/ Current issues in international law; Deconfiture; Media Law; Milieurecht; Zelfbeschikken en beschikken in de gezondheidszorg; FR 3.1 Bedrijfseconomie II

- **Donderdag 31 oktober 1996 13.00-16.00 Dousberg** NR 2.1 Metajuridica; NR 3.1+ELS 2.1 Staats- en bestuursrecht; NR 4.1 Bouwrecht; FR 4.1 Openbare financiën II

- **Vrijdag 1 november 1996 13.00-16.00 Sporthal De Heeg** NR 4.1 Internationaal privaatrecht; FR 2.1 Privaatrecht I en bestuursrecht; FR 4.1 Europees institutioneel recht; FR 4.1 Pensioen; ELS 2.1 Comparative government; ELS 3.1 Comparative constitutional law

Opmerkingen:

- De overige keuzeblokken van Nederlands Recht worden middels een paper of mondeling getoetst;
- De mogelijkheid bestaat dat het Dagelijks Bestuur van de Examencommissie alsnog besluit dat een of meerdere blokken van de keuzeblokken (jaar 4 NR) mondeling zullen worden afgenomen.

Adressen van toetslocaties:

- Staaarzaal (w/h De Awwestiene), Kesselskade 43, Maastricht
- Sportcentrum Dousberg, Dousbergweg 4, Maastricht
- Sporthal De Heeg, Roserije 500, Maastricht

Uitgebreid rijsttafelen Krijgen we het wel op?

Om zes uur stap ik een grote en aangenaam naar knoflook geurende keuken binnen. Yigaël van de Hoeve, vierdejaars student internationale bedrijfskunde, staat rustig wat tofu in blokjes te snijden. Op het vuur pruttelt een zwarte pan. Yigaël kijkt even op van zijn snijplank, "Hoi" maar gaat rustig door. Dat we Indonesisch zouden eten had hij mij al verteld, maar dat ik tot half elf aan tafel zou zitten om alles te kunnen proeven had ik toen nog niet kunnen bevroeden.

Het geheim van goed koken zit hem niet in de luxe spullen. Deze kok doet het met een paar goede messen, stevige pannen en één keukenkastje waarin een rommelige maar complete verzameling Indische kruiden in plastic bakjes en zakjes wordt bewaard. En natuurlijk met de ervaring die hij van thuis mee kreeg. Op tafel ligt een verfrommeld recept voor de Ayam Java (Kip klaargemaakt op z'n Javaans) dat net door mamma nog even is doorgebeld. Bovendien helpt het dat zijn vader uit Indië afkomstig is en ook oma de kunsten van de oosterse keuken beter kent dan de Nederlandse.

"Met hoeveel eten we?" informeer ik, "Met z'n drieën denk ik", antwoordt Yigaël terwijl hij een marinade van soja-saus, knoflook en ui voor de tofu-taugesalade bereidt. Bezorgd kijk ik naar de volle boodschappentassen die op de keukentafel staan. Goed voor tien man, schat ik voorzichtig.

"Koken de anderen ook wel eens?" Yigaël knikt, "maar dan hoeft ik niet zo mee te doen. René heeft het bijvoorbeeld erg op kleefpasta met de vreemdste sauzen."

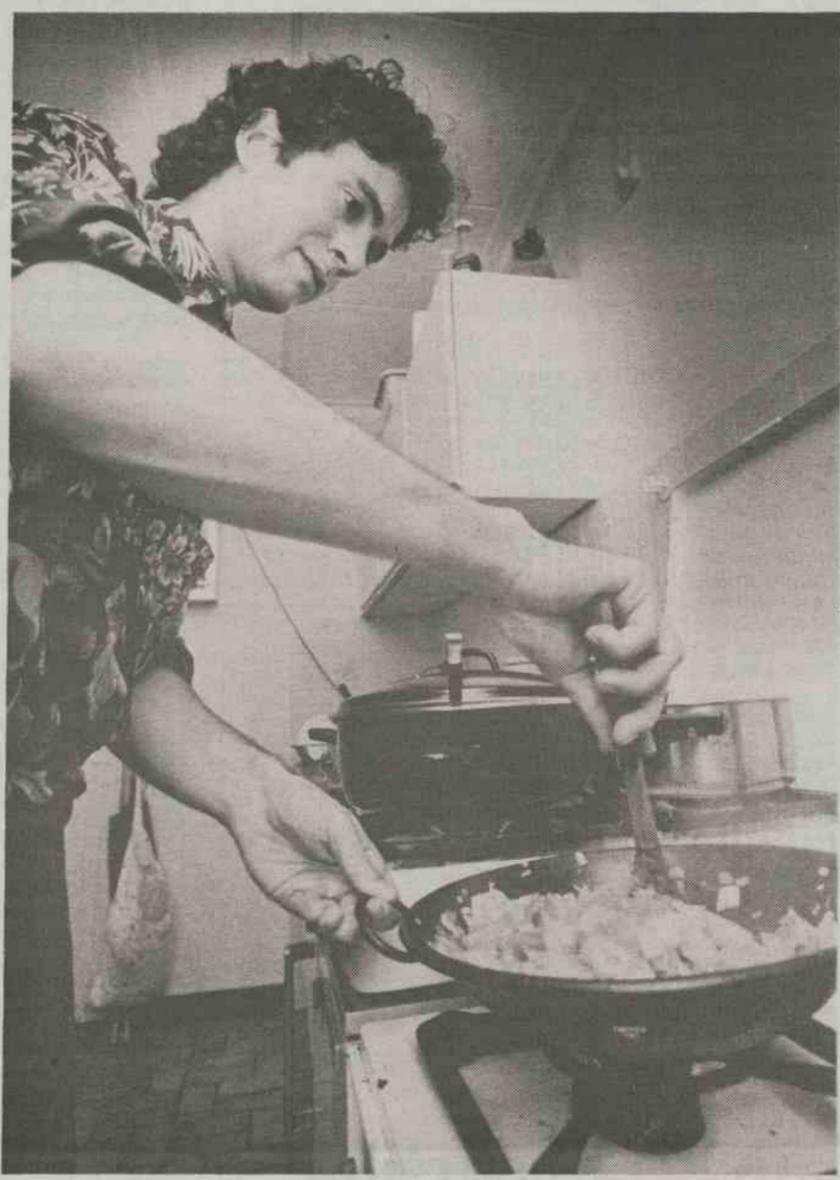
Om zeven uur staan er zes pannen op het vuur. Maar de chef wordt er niet onrustig van. Als de fotograaf binnen wandelt trekt hij er even een sarong bij aan, maar hij blijft stoïcijns kokkerellen.

"Zullen we anders nog wat mensen oppellen om mee te eten?" probeer ik. De groeiende berg ingrediënten baart mij grote zorgen. Yigaël hoort het niet. Gelukkig. De deur zwaait open en een in een felgroene Schanulleke-jas geklede studente (inmiddels drs. economie) wandelt haastig binnen. "Eet je mee Laura?" vraagt Yigaël. "Ik denk er nog even over na."

"Dat betekent nee", mompelt de kok met de besliste toon van iemand die dit eerder heeft meegemaakt. Ongelovig kijk ik naar de nu al overlopende eettafel, Yigaël staat aandachtig in zijn gietijzeren wok te roeren. "Olie, ui en knoflook vormen de basis voor bijna alle gerechten in de Indonesische keuken," legt hij geduldig uit.

"Weet je wat? Als we dat gerecht met die eieren gewoon eens niet klaar maken en het bij een soort rijst houden?" opper ik.

Maar mijn voorstel wordt onderbroken door de weer openzwaaiende voordeur. Een met rugzak beladen meisje stormt binnen. "Janina, would you like to join us?" roept de gastheer tegen de internationale studente die blijkbaar net uit Duitsland terug is. "No" klinkt het dan, "I am in a hurry". Verslagen kijk ik naar de pruttelende pannen. Dit krijgen we nooit met drie man op. Ik grijp in, klop aan bij haar kamer en weet de Duitse studente de keuken in te praten. Haastig schept ze

Keuken en kok van het Volksbondplein (foto Philip Driessen)

wat uit de pannen op een bordje. Yigaël kijkt beminnelijk toe terwijl ze alles naar binnen schrokt en weer uit het zicht verdwijnt. Echt geholpen heeft het niet. De tafel wordt gedekt.

"Eén gerecht is ook genoeg voor een lekker maal. Maar ik hoopte eigenlijk een pagina van de Observeert met ingrediënten vol te krijgen." Ik maak me nuttig en snij geduldig wat sinaasappels voor in de Roedjak, als er weer iemand binnen wandelt. Het blijkt de vriendin van Laura. De eerste die zich zowaar voor de wonderen in deze keuken lijkt te interesseren. Zouden de anderen het soms gewend zijn? "Ik heb net zuurvles bij m'n moeder gehad" verontschuldigt ze. "Ruikt lekker he?" Zeg ik. Ze knikt en steekt een sigaret op. Marlboro vermengt zich met kruidnagel en knoflook.

De Java the (thee) wordt ingeschonken en we kunnen beginnen. Laura is onder druk van haar nieuwsgierige vriendin Nicole toch gezwich voor dit culinaire hoogstandje, al blijft ze bij iedere pan informeren of het niet te scherp is. Nicole heeft een vork gepakt en prikt ondanks haar al gevulde maag wat lekkers mee. Ook de in Servatiusshirt geklede René laat het zich smaken. Yigaël prijst vooral de witte koolschotel aan, die hij van zijn

vader leerde. Zelf schep ik als een bezetene op. Kleefrijst, sambal goreng teloor (gekookte eieren in een sambal saus), de hele mikmak. Nog een ronde, andere lekkernijen. Maar er is nog zo veel. Ik knoop mijn broek open, neem een slokje the en eet verder. Na drie rondes is nog van geen enkele pan de bodem in zicht. Verbluft zie ik hoe Yigaël nu een zak bevroren ijs uit de vriezer te voorschijn haalt en in een theedoek wikkelt. Het pakketje wordt op de grond gelegd en met een moker bewerkt. Mijn buik maak zich zorgen als de ijsschilfers over drie grote dessertkommen verdeeld worden.

"Moet je in Indonesië je bord altijd leeg eten?" informeer ik, terwijl ik met een oog naar mijn dessert kijk. "Nee dat is daar heel onbeleefd" stelt Yigaël gerust. René, die ooit bij Servatius de Mensa runde, zegt na de zoete duizend-en-eennachten thee dankbaar toe om de omvangrijke afwas te zullen doen. Ieder zijn specialiteit.

Als ik na tweeëneuhalf uur eten mijn jas aantrek hoor ik hem konstateren dat het warme water niet werkt. Ik haast mij de deur dicht te trekken en verdwijn in de nacht.

Micha Wertheim

Veel rijsttafel voor drie man en een paar vluchtige meeëters

*Sambal Goreng Telor:	*Toe:
*Rendang	-Geschaafd ijs
*Ajam Java	-Scheutje Friesche Vlag zoete melk
*Tofu Tauge sla	-Blikje tropische vruchtjes
*Roedjak	(Universitair docenten kunnen ook verse kokos toevoegen)
*Nasi Koening	
*Kleefrijst in builtje koken in blokjes serveren	

Agenda

- donderdag 3 oktober
 Willeke Alberti in concert, theaterconcert, Vrijthoftheater, 20.15
 'Mijn Hondenmond', toneel, De Trust, Toneelacademie, 20.30
- vrijdag 4 oktober
 'De miraculeuze come-back van Mea L. Loman', Toneelgroep M'46, 't Pesthuys, 20.00
 'Schande '96', cabaret, Seth Gaaikema, Vrijthoftheater, 20.15
 'Mijn Hondenmond', toneel, Theater De Trust, Toneelacademie, 20.30
 Lustrumgalabal, Universiteit Maastricht, Tongersestraat 53, 21.00
- zaterdag 5 oktober
 'De miraculeuze come-back van Mea L. Loman, toneel, Toneelgroep M'46, 't Pesthuys, 20.00
 Limburgs Symphonie Orkest, met pianist Itamar Golan, Vrijthoftheater, 20.15
 'Mijn Hondenmond', toneel, Theater De Trust, Toneelacademie, 20.30
- zondag 6 oktober
 'Die Zauberflöte', (concertante) familievoorstelling, Junges Philharmonisches Orchester Wuppertal, Vrijthoftheater, 14.30
 'Euromantiek, liederen zonder grenzen', Lingua e Musica, Cellebroederskapel, 15.00
 Amati Ensemble, kamermuziek, Conservatorium, 20.15
 'De gouden Appel', oratorium, Maastrichts Mannenkoor, Vrijthoftheater, 20.15
- maandag 7 oktober
 Uitleg opera 'Don Carlo', Len van Schaik, Conservatorium, 20.00
 Trio Rein de Graaff, jazz, Vrijthoftheater foyer, 21.00
- dinsdag 8 oktober
 'Don Carlo', opera, Nationale Reisopera, Vrijthoftheater, 19.30
 Lustrumdebatwedstrijd, Theater Kumulus, 20.00
- woensdag 9 oktober
 Limburgs Symphonie Orkest, openbare repetitie, Vrijthoftheater, 10.00
 Studium Generale debat over incest en verdringing, Nieuwenhofzaal, 20.00
- Exposities
 Hannie van den Bosch, Ine Tresor, Wouter Berns en Jos de Wit, 'schilderen naar de werkelijkheid, Alfred Mandeville, keramische beelden, Galerie Artisant, Grote Gracht 43, t/m 5 okt. Di t/m za 13.30-17.30
 Martin van Dijk, acrylolie schilderijen, Harrie Dam, beelden van metaal, Galerie Tracé, Alex. Battalaan 31, t/m 5 okt. Do 14.00-18.00. Vr en za 12.00-17.00
 Carl Andre, sculptures, t/m maart 1997; Jasper Johns, 'The Seasons', t/m 27 okt. Gary Hume, recente schilderijen, t/m 24 nov. Franz West, Leviten, Benoît Hermans, Falschnehmungen, Gilbert de Bontridder, Shifting Viewpoints, Arnulf Rainer, t/m 5 jan. 1997, Bonnesant Museum. Di t/m zo 11.00-17.00
 Carolyn Genders, keramiek, Galerie Lot Duynstee, Hoogbrugstraat 18, t/m 12 okt. Do, vr en za 13.30-17.00
 Nieuwe oogst, selectie van recent afgestudeerde kunstenaars/vormgevers, Galerie Amarna, Rechtsstraat 84, t/m 26 okt. Do t/m za 12.00-18.00
 Pieter Defesche, olieverfschilderijen en gouaches, Galerie FAH, Brusselsestraat 80. Galerie Rob van Rijn, Bredestraat 4, t/m 17 nov. Wo t/m za 14.00-18.00
 Peggy I. Wong Loi Sing, schilderijen, Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5, t/m 29 dec. Ma t/m vr 08.30-16.00
 Petrie Klinckhamers, penseeltekeningen, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, t/m 2 nov. Wo 14.00-18.00, do 18.00-20.00, vr 14.00-18.00, za 10.00-17.00
- Films - Speelweek: 3 t/m 9 oktober
 Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
 Un été à la Goulette, dag. 20.00
 The White Balloon, dag. 20.30
 Richard III, dag. 22.00
- Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
 Independence Day, dag. 17.30 en 20.45. Za, zo en wo ook 14.15
 Twister, dag. 18.00 en 21.15. Za, zo en wo ook 14.30
 A Time to Kill, dag. 21.00. Ma geen voorstelling
 A Goofy Movie (Ned. versie), za, zo en wo 14.30
 Phenomenon, dag. 18.00. Ma, di en wo ook 21.15.
 Sneak-preview: ma 21.00
- Pathé Maastricht, Wilhelmisingel 39
 Independence day, dag. (beh. za) 12.00, 15.00, 18.00 en 21.15. Za 13.00, 16.00, 19.00 en 22.15
 Twister, dag. (beh. za) 13.10, 15.55, 18.40 en 21.25. Za 13.55, 16.55, 19.40 en 22.15
 Two Much, dag. (beh. za), 13.15, 16.00, 18.45 en 21.30. Za 14.10, 17.10, 19.35 en 22.10
 Mission Impossible, do, vr, ma en di 13.30, 16.15, 19.00 en 21.45. Za 20.00 en 22.30. Zo en wo 19.00 en 21.45
 A Goofy Movie (Ned. versie), za 13.45 en 16.45. Zo en wo 13.00 en 15.45
 Striptease, dag. 16.10 en 18.55. Za 17.10 en 19.55.
 The Quest, dag. 13.20 en 21.35. Za 14.05 en 22.20
 A Time to kill, dag. (beh. za), 14.30, 18.15 en 21.15. Za 14.30, 19.00 en 22.00
- Ciné-K, Bernardusstraat 13
 Things to do in Denver when you're dead, dag. 21.00
- Restkaarten Theater aan het Vrijthof
 Vanaf een half uur voor de aanvang van de voorstelling kunnen studenten een restkaart à f12,50 kopen bij niet uitverkochte voorstellingen. Restkaarten worden alleen verkocht op vertoon van een geldige studenten- of OV-jaarkaart.

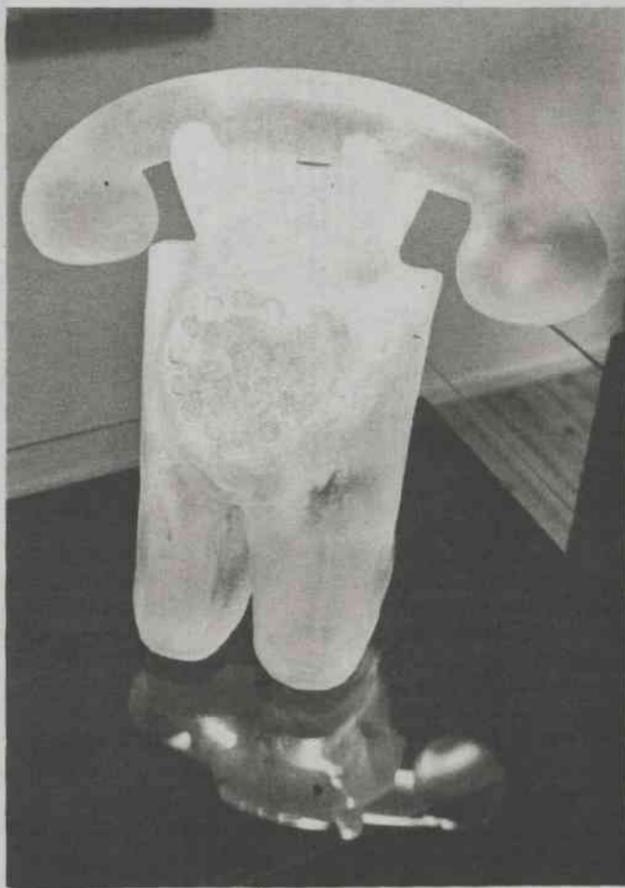
Autonome kunst van vijf 'verse' kunstacademici

Spanningsvelden in galerie Amarna

We staan gebogen over drie metalen ringen, die in het midden een gekleurde laag hebben. De gekleurde laagjes worden doorsneden door kleine randjes metaal. En dat levert nou net die spanning op, legt Marielle Wichards uit. Als iets volledig symmetrisch is, of een compleet logische structuur heeft, dan is er niets aan. Er moet iets scheef zitten.

Galerie Amarna heeft een 'nieuwe oogst', zoals ze het zelf noemen. De oogst bestaat uit het werk van vijf kunstenaars, die vers van de kunstacademie komen. Er zijn geen afgestudeerden uit Maastricht bij, alleen uit Amsterdam, Arnhem en Antwerpen. Galerie Amarna wil kunstwerken uit de vrije vormgeving laten zien. En dus staat de galerie vol met de meest raadselachtige voorwerpen, die duidelijk geen gebruiksfunctie hebben.

Marielle Wichards, 3e-jaars studente edelsmeden aan de Maastrichtse kunstacademie, is met mij meegegaan om een beetje orde in de chaos te scheppen. De tentoonstelling is boven; de begane grond van Amarna is bedoeld voor mensen die echt iets willen kopen. Als wij langs een vitrine lopen waarin een soort kooitje staat met daarin een insect, beschrijft Marielle het verschil tussen toegepaste en autonome kunst. Wat er in gale-

rie Amarna staat is autonoom. Het gaat om het object, om de uitstraling van het voorwerp zelf. De mooie bank in een trendy huis, dat is toegepaste kunst. Mijn blik dwaalt ondertussen nietsvermoedend af naar een voorwerp in een glazen fles. Ik schrik even terug als ik recht in de holle oogkassen van een aantal doodskoppen kijk. "Mooi hè", lacht Marielle.

We gaan de trap op naar de eigenlijke tentoonstelling. In een nis staat een telefoon, die uitloopt in vrouwenbenen. Zou dit de verbeelding zijn van de eeuwig telefonerende vrouw? Marielle wijst me erop dat de figuur koud en wit aandoet. Inderdaad. Er zijn nog meer koude, witte telefoonfiguren. De kunstenaar blijkt Tijs Beelen te zijn. Zijn vader was een bekend kunsthandelaar, die vermoord werd in zijn eigen zaak. Het nieuws over de dood van zijn vader bereikte Tijs per telefoon. Sindsdien is dat voor hem de boodschapper van de dood. Ik moet zeggen: met dit verhaal in het achterhoofd wordt de serie een stuk interessanter. Toch vindt Marielle niet dat achtergrondinformatie noodzakelijk is om een kunstwerk zijn schoonheid te geven. Als de kijker niets weet van de bedoeling van de kunste-

naar blijft er meer ruimte over voor een eigen, individuele interpretatie.

In een vitrine staat een stapeltje van donkergrijze bakjes. Ernaast, apart, liggen er nog een paar, bijna identieke donkergrijze, met een opvallend gouden vierkantje in het midden. Misschien dat hier het begrip 'uitzondering' wordt verbeeld, vermoedt Marielle. In een andere vitrine ligt een voorwerp waarin het idee halsketting vaag terug te vinden is. Op een soondozig wit nestje ligt een metalen plaatje en daaraan zit een zwart, flodderig touwtje. Marielle vindt het prachtig. De spanning is erg goed opgebouwd door de tegenstelling tussen het springerige wit en de strakheid van het metaal. Dat had ik inderdaad nog niet gezien. De kunst op plat vlak, die hier en daar aan de muur hangt, zegt ons allebei niet zoveel. Pat Fros, de kunstenaar, is gegrepen door de kracht van onleesbare symbolen. De schrifttekens die hij gebruikt, zouden veel meer herbergen dan je op het eerste gezicht ziet. Spanningsvelden kunnen we in zijn werk nog wel onderscheiden, maar wat betreft de eigenlijke afbeelding is er wel erg veel ruimte, en dus erg weinig houvast, voor onze individuele interpretatie.

Lotte Asveld

'Nieuwe Oogst 96' t/m 26 okt., Galerie Amarna, Rechtstraat 84-82, tel: 3255471

De telefoon van Tijs (foto Philip Driessen)

Shakespeares Richard III in Lumière

Koningsdrama wordt satirische actiefilm

'A horse! a horse! my kingdom for a horse!', schreeuwde koning Richard III als hij op het slagveld geen kant meer op kan. Toen William Shakespeare deze regel in 1593 schreef, zal hij hoogstwaarschijnlijk een slagveld vol hysterische paarden en kletterende zwaarden voor ogen hebben gehad.

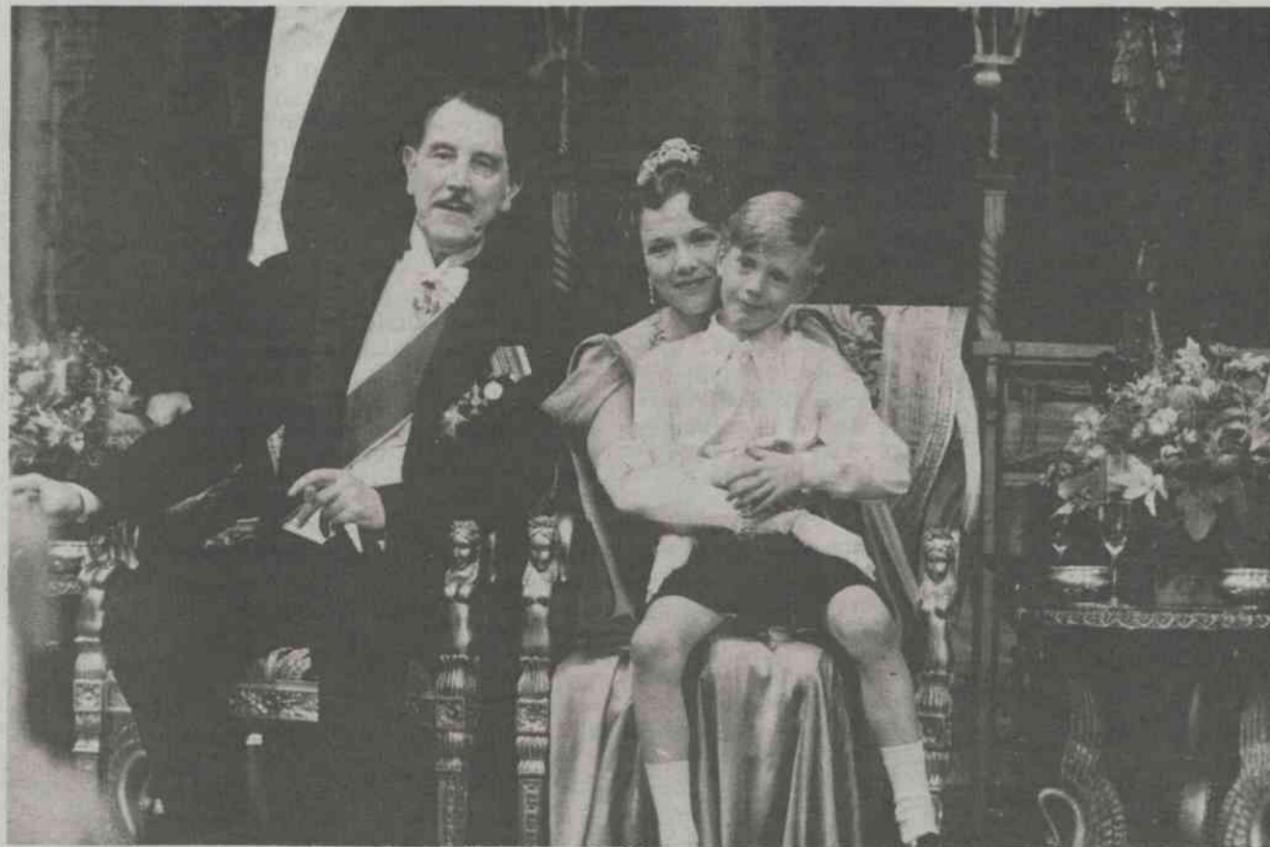
Het zijn deze woorden die na het zien van de film *Richard III* dagenlang in mijn oren blijven doorklinken. Maar in gedachten zie ik niet het zestiende eeuwse slagveld, maar verwoestende tanks en ratelende geweren. En de hertog van York spreekt zijn wanhopige woorden niet omdat, zoals Shakespeare schreef: 'His horse is slain, and all on foot he fights', maar omdat de jeep waarmee hij de oorlogschaos doorkruist in de modder is blijven steken.

Shakespeares teksten zijn door scenarioschrijver (en hoofdrolspeler) Ian McKellen ingepast in de scènes die zijn gesitueerd in het (denkbeeldig) fascistisch Engeland van de jaren dertig. Het verhaal is ongewijzigd. Richard blijft de mismaakte charmeur die zonder scrupules zijn familie en vijanden vermoordt om vervolgens zelf de troon te bestijgen.

Maar het is niet het koningsdrama *an sich* waar regisseur Richard Loncraine de aandacht op vestigt.

Koning Richard is de verpersoonlijking van het kwaad. Loncraine verwijst naar verschillende dictaturen en benadrukt daarmee dat dit fenomeen, net als Shakespeare, onvergankelijk is. Zo heeft Richard III een smal Hitlersnorretje en wordt hij bijgestaan door Göring- en Goebbelsachtige figuren. Het kasteel lijkt op het Kremlin, gedisciplineerd marcherende militairen doen denken aan het Rode Leger.

Eén scène wordt zelfs op een Leny Riefenstahl-achtige manier in beeld ge-

Richard III: "A horse! a horse! my kingdom for a horse!"

bracht. Het acteer spel van Ian McKellen is echter weer zo'n persiflage dat je ook aan Chaplins *The Great Dictator* zou kunnen denken. De leider die op het podium staat wordt van onderaf gefilmd, zodat hij nog groter lijkt. De meute aan zijn voeten zwaait gedisciplineerd met rood-zwarte vlaggen. Ook aan een eigen symbool is er gedacht. Op de vaandels prijkt een varkenskop. Weer zo'n verwijzing. Ditmaal naar -wie las dit dunne boekje op de middelbare school niet?- George Orwells *Animal Farm*. Het kijken naar *Richard III* is echter veel

meer dan het oplossen van de verschillende verwijzingspeltjes. Je kunt ook gewoon lekker achterovergeleund in je bioscoopstoel kijken naar een satirische actiefilm. Het camerawerk is snel; er is op een jaren-negentig-manier uit de hand gefilmd. Er zijn zelfs computeranimaties aan te pas gekomen. De laatste achtervolgingsscène zou het niet slecht doen in de volgende James Bond. De gemene held van het verhaal springt uit zijn geslipte jeep en rent de brandtrappen op om aan zijn belager - the good guy - te ontkomen. Hoe het af-

loopt laat zich raden.

Voor liefhebbers van Shakespeares teksten is deze film misschien een kleine cultuurschok. Voor wie niet verder komt dan 'to be or not to be' kan deze film een opening bieden naar de rest van zijn werk; het lezen van King Richard III is na het zien van deze film een feest der herkenning.

Tineke Oosterloo

Richard III draait tot en met 9 oktober in Lumière. Aanvang 22.00 uur.

Taak 4: Timmeren

"Ze zijn mijn huis aan het vertimmeren. Dat doet mij denken aan het onzinnige maar hardnekkige gerucht dat ik een verbouwd mannetje zou zijn.

Het is een malle roddel met een hoog Broodje Aap-gehalte. Vrienden van mij is door wildvreemden bezworen dat het Echt Waar is, want neven en vrienden van neven waren Zelve bij de verbouwing aanwezig.

De vraag is natuurlijk waarom dit verhaal zo hardnekkig stand houdt. OK, ik geef toe: ik heb noch de maniertjes, noch het figuurtje van een frêle balletdanseres, en mijn stemgeluid is eerder een misthoorn dan het fragiele klingeling van een kersklokje. Maar zo ken ik vele vrouwen. Het blijft een bizar fenomeen dat deze Broodjes VerbouwingsAap ('Komt ook in de Aap logeren! Nu geheel gerenoveerd!') zo'n sappige aantrekkingskracht op met name het klootjesvolk (jaja, denkt U daar even over door) hebben. Ik kan mij daar weinig bij voorstellen, net zo min als bij het succes van Robert ten Brink's Travestie-show: wat is er toch voor een lol aan om je met alle kleuren van de schminkdoos op te kalken tot een Erg Foute parodie op Gina Lollobrigida (ontwerpjaar: 1928) in kitscherig nep-rococo-kostuum? Waarom is dat leuk? Ik vind het vooral beschamend en onsmakelijk.

Dat slap gezwam is natuurlijk moeilijk te weerleggen. Professor Philipsen had vroeger een tweede hoofd uit zijn hals groeien. Door de inspirerende conversatie die hij daarmee had is hij zo slim geworden!

'Het illustere trio Jo, André en Tonnie, Uw klusjesmannen voor alle dag, zijn in feite de omgebouwde Three Degrees!'

'Professor Leidl is niet naar Ulm vertrokken voor een beter inkomen, maar omdat men daar de procedure van de penistransplantatie tot op eenzame hoogte heeft vervolmaakt!'

'Professor Riet Drop is zwanger van een negenling! Ik was er zelf bij, of althans: een goede vriend van mijn neef!'

'Professor Louis Boon is een omgebouwde baviaan, en zijn hond een verbouwde kat!'

Wat is het verschil met 'mijn' roddel? Dat deze flauwekul ofwel aantoonbaar onzin is, of door simpele observatie kan worden ontkracht (zo zingen Jo, André en Tonnie bijvoorbeeld allerbelabberst). Maar om een of andere reden heeft nooit iemand van de laffe roddelaars ooit de moed gehad om het mij eens recht op de man (oeps!) af te vragen. Dan kon ik mijn broek laten zakken, een kopie van mijn aangifte bij de Burgerlijke Stand, mijn paspoort, een SOFI-nummer en een kast vol maandverbanden en pikante lingerie tonen, en zeggen: 'Nee, onzin.'

Ook dat zal wel weinig effect hebben. Het vervelendst van het achter-de-rug-kwekken blijven namelijk de steelse blikken, het stiekeme loeren, het fluisteren in mijn nabijheid en in het algemeen de verschrikkelijke onoprechtheid en achterbaktheid van al die Tolerante Mensen.

Bah. Da's kus, lul.'

Literatuur

Fallaci, O. (1980) Een Man. Bert Bakker, Amsterdam

Mulisch, H. (1975) Twee Vrouwen. De Bezige Bij, Amsterdam

Eva

Oogst C.V.

"Er stond iets in over vitamines en gezondheid. Ik dacht dat het om medicijnonderzoek ging en heb me opgegeven. Toen bleek het om appels en peren te gaan." Arjen, student technische scheikunde aan de universiteit van Groningen grijnst. Nu zit hij in een stacaravan aan de rand van Ransdael, te wachten tot het droog is en hij weer appels kan gaan plukken.

Arjen, Nellie en Rodney vormen de tweede ploeg Groningers die bij boer Heuschen komt plukken. Ze zijn gisteren begonnen, maar vanochtend is het werk alweer stilgelegd. Het regent onophoudelijk "en de appels waren nog niet rijp." Arjen leest Bordewijk, Nellie en Rodney komen juist binnen. Ze hebben boodschappen gedaan. De drie plukkers waren voor dit avontuur nog niet van elkaars bestaan op de hoogte. Nu delen ze een caravan, tot grote hilariteit van de Heuschens. "Er werden nogal wat dubbelzinnige grappen gemaakt," glimlacht Nellie, een frisse blonde meid. De ploeg die vóór hen twee weken aan het plukken is geweest had volgens Heuschen bestaan uit "vijf meisjes met lang blond haar. Heuschen had het zéér gezellig gevonden," zegt Nellie zonder een spootje ironie. De nieuwe plukkers mochten de rijst en het brood opeten, dat nog over was. Het brood was wel van vrijdag, een halve week oud.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Het drietal vindt het werk niet zwaar. "Maar op zich is het wel vermoeiend dat je de hele dag buiten bezig bent." Rodney komt uit Curaçao, en vindt het niets bijzonders om appels te gaan plukken in Limburg. "Maar het is wel anders hier. Ik kom uit de stad, hier kijk ik mijn ogen uit." Hij giechelt. Limburgers vinden ze alledrie "onverstaanbaar, maar wel leuk." "Echte karakters" voegt Arjen toe.

De stacaravan is redelijk groot en voorzien van gemakken als een kachel en een tv, al biedt die alleen Nederlandse en Duitse zenders. "Ach, dat zijn die Limburgers natuurlijk gewend", veronderstelt Arjen. "Ze spreken toch zelf ook half Duits. Ze hebben het de hele tijd over 'dich' en 'mich' en ze zeggen 'sjoehé' in plaats van schoenen."

Over het plukken hebben ze na anderhalve dag nog niet veel te melden. Er werd hen voorgedaan hoe het moet: een vinger onder het steeltje, of de appel een beetje optillen, zodat het steeltje afbreekt. "Je moet plukken op grootte en op kleur," vertelt Arjen. "Het is de eerste keer dat de bomen geplukt worden, dus niet alles is nog rijp." Voorheen had hij nog nooit een appelboom gezien, laat staan dat hij wist hoe hij moest plukken. "Je moet wel doorwerken," zegt hij. "Je kunt niet zomaar wat doen, want je plukt altijd met z'n drieën. Eentje plukt, eentje komt er met de kar achteraan, en plukt wat je overlaat, en eentje doet de top van de bomen, met een laddertje."

Ze worden geholpen door ervaren plukkers, "allemaal familie van elkaar." Arjan en Nellie stellen gezamenlijk de genealogie op: "Eens kijken, je hebt Piet, dat is de vader van Chantal, en Chantal is de vriendin van de zoon van Heuschen." "Ja, en John, dat is de broer van Chantal, en Sjeffe is de broer van Heuschen," somt Nellie op. Mevrouw Heuschen blijkt ook nog een plukkerde broer te hebben: Leo, die weer getrouwd is met Wil. "Wil en Leo hebben daar ook nog een schoonzoon rondlopen. Die helpen dus allemaal." Het moet er krioelen van de bloed- en aanverwanten.

De Groningse studenten zijn geworven door de firma Oogst C.V., een initiatief van twee Groningse ex-studenten. De jonge onder-

nemers hebben een manier gevonden waarop de studenten via een speciale fiscale regeling wit worden uitbetaald, terwijl dat de tuinders toch niet te veel kost. Oogst C.V. zorgt voor de werving en het administratieve deel, de tuinders voor het loon en onderdak, de studenten voor de pluk en zichzelf.

De tuinderij van Heuschen ligt aan de andere kant van het dorp. Zomp, zomp, langs de natte heuvelachtige weiden, de dampende bossen, het platgerengende koolrapengroen. Schat ik, want misschien was het wel een ander soort loof. De koeien in de wei tegenover de tuinderij komen enthousiast aangestormd zodra ze mij in het vizier krijgen, schuddend met hun gepiercede oren. Mevrouw Heuschen draagt een donkerblauwe bodywarmer. Haar grijs-bruin gevlekte watergolf waait hoog op, want we staan op een heuvel, voor de enorme loods waar het fruit in wordt gesorteerd en bewaard. Een zoon rijdt op een tractor kratten heen en weer.

Ze hebben veertien hectare fruitplantages. Het is niet zo erg dat het wat kouder is nu, vindt mevrouw Heuschen, want dan komt er tenminste een bos op de appels. "Anders verkopen ze niet, hè." De studenten worden niet doorbetaald als ze niet plukken, dat spreekt vanzelf. "We moeten de camping al doorbetalen." Ze betalen de studenten f9,50 per uur. "Netto, hè, daar gaat niks meer van af, maar dat moet u maar niet opschrijven, hoor." Heuschen zelf komt aanlopen, een vriendelijke ronde man met een pet erop. Hij ziet niet in waarom het bedrag waar de studenten voor werken niet genoemd mag worden. "Nee, dat is niet goed," dringt mevrouw Heuschen aan, "als de anderen dat lezen zullen ze dat niet leuk vinden." De anderen, "een huisvrouw van hier", krijgt maar f8,- per uur. Heuschen is niet bang dat ze het loon van de studenten uit de krant te weten komen. Lezen doen ze toch niet. "Als ze het willen weten vragen ze het wel, hoor." Hij moet me van zijn vrouw de koelcellen laten zien. Gehoorzaam neemt hij me mee de loods in. "Kijk, daar staat de sorteermachine," wijst hij op een lopende band met bakken eraan. "Hij sorteert op grootte. Een mooi ding, maar erg duur." Achterin de loods bevinden zich de koelkasten. Heuschen opent een van de gigantische deuren. Een koude damp slaat er uit. Tegen de achterwand staat een stapel kratten. De tuinder bewaart zijn appels nu zolang hij wil. "Pas als de prijs me bevalt breng ik ze naar de veiling." Het schijnt hem erg tevreden te stemmen. We lopen weer naar buiten. Bevallen de studenten? "Ach ja, maar weet je wat het is met studenten, ze beloven dat ze komen, maar op het laatste moment moeten ze nog een tentamen doen ofzo en dan zie je ze niet." Nu had hij ook weer zelf iets moeten regelen. Er waren hem zes studenten beloofd en er kwamen er maar drie opdagen. Ach, het is allemaal de schuld van de Nederlandse regering. "Die knippen ons helemaal af. Bij de burens, in Duitsland, hebben ze allemaal dertig Polen in dienst, maar hier kun je niet eens een huisvrouw een beetje helpen." En als je het wit wilt doen houden ze niets over. "Wie gaat er nu voor een paar gulden plukken, niemand toch?"

Of ik ook een appeltje lust, vraagt hij, en gaat me voor naar een hoek van de enorme schuifdeur, waar een soort marktkraampje is ingericht, voor de losse verkoop. Uit een kist zoekt hij zorgvuldig de twee grootste appels uit. "Jonagold, ik zal maar niet de lelijkste nemen." Dan valt zijn oog op een klein scheurtje in de schil. "Kijk, iemand heeft er zijn nagels ingezet. Dat kan niet hè. Als je er drie van zulke in een kist hebt wordt ie afgekeurd."

Het stond op het instructie-briefje dat iedere plukker van Oogst C.V. had gekregen. Regenkleiding, gasbranders en zaklantaarns meenemen, en NAGELS KNIPPEN.

In Ransdael draait alles om appels en peren, weten de studenten (foto Philip Driessen)

Agnes Sommer